№ 176 (2676) ■ Субота, 29 вересня 2001 року ■ Ціна договірна

Газета Верховної Ради України

Голос України

У столиці відбувається виставка «Зоряний Київ».
***На знімку:** художник-монументаліст Володимир Лубенко біля мозаїки, створеної дітьми — учнями заснованої ним школи.*

Фото Олексія ШИБАНОВА (Укрінформ).

ЦЬОГО ДНЯ

■ *1655 р. Військо Богдана Хмельницького завдало поразки полякам у битві під Городком. Розпочалась облога Львова.* ■ *1866 р. Народився Михайло Грушевський, історик, перший президент Української Народної Республіки.* ■ *1901 р. Народився італійський учений, один з основоположників ядерної фізики Енріко Фермі. Нобелівський лауреат.* ■ *1926 р. Створено Києво-Печерський історико-культурний заповідник (замість діючого монастиря).* ■ *1941 р. У Бабиному Яру в Києві гітлерівські окупанти розпочали масові розстріли.*

Наші «Ани» полетять до Астани?

Уряди України і Казахстану співробітничатимуть у модернізації авіаційного парку цієї країни, й Астана має намір придбати українські літаки. Під час офіційного візиту Президента України до Казахстану, що завершився вчора, сторони висловили намір співробітничати в спільному виробництві та модернізації авіаційних двигунів казахстанських літаків, виробництві та модернізації двигунів вертольотів, а також модернізації літаків Ан-2 і Ан-3, що працюють в сільському господарстві Казахстану.

Під час переговорів обговорювалося і співробітництво в нафтогазовому комплексі. Наша країна в поточному році транспортує 8,7 млн. тонн казахстанської нафти. За словами Першого віце-прем'єра України Олега Дубини, питання про вартість транзиту нафти поки що не вирішено. Перший віце-прем'єр також повідомив, що на переговорах обговорювалося питання про презентацію нафтопроводу «Одеса—Броди» для казахстанських нафтодобувних компаній.

Перемагаймо разом

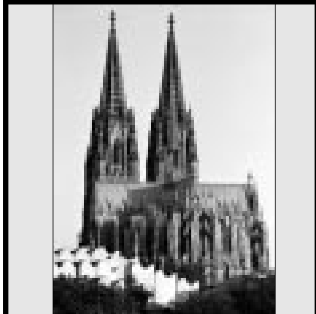
Політичні процеси перетворюються не просто на змагання за владу, а на об'єднання нашого народу в політичну націю. Березневі вибори з огляду на це будуть складні й жорсткі. Таку думку висловив заступник Голови Верховної Ради Степан Гавриш на засіданні «круглого столу» «Інтелігенція і вибори», який відбувся вчора у прес-клубі газети «Демократична Україна».

Він не виключає, що під час передвиборної кампанії будуть спроби брудними методами завоювати голоси виборців. А тому, переконаний Степан Гавриш, саме від позиції інтелігенції залежать підсумки майбутніх виборів.

Докладніше про розмову за «круглим столом» читайте в наступних числах газети.

Спочатку було СЛОВО... друковане

30 вересня — Всеукраїнський день бібліотек

Пам'ятаєте, як герой кінофільму «Людина з бульвару Капуцинів» у захваті сказав: «У бібліблі-отіку ходить!»

Основний загал дорослих, поринувши у побутово-виробничий темп життя, згадує про бібліотеки вже значно рідше. Постійно користуються бібліотеками (переважно науковими) вчені, аспіранти, наукові працівники. Але не лише вони. Інформація, як поточна, так і архівна, у наш час є товаром, який викликає зацікавленість у людей творчих професій, бізнесменів, політиків. Найбільшою бібліотекою, яка цікава всім, є Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. На фото Юрія Венгереша — саме філія №1 найбільшої в Україні книгозбірні.

(Закінчення на 6-й стор.).

У номер

Дорога до знань подешевшала

Сесія Донецької міської ради вирішила надати пільги на проїзд у громадському транспорті школярам і студентам. При цьому учні з першого по четвертий клас їздитимуть безкоштовно, а старші школярі — за пільговими місячними проїзними квитками, зі знижкою 80 відсотків від ватрості «дорослого» квитка. Студенти та учні професійно-технічних училищ сплачуватимуть півціни за квиток, **повідомляє наш власний кореспондент Ліна КУЩ.**

Не платиш за газ — готуй кожух про запас

Початок нового опалювального сезону у Вінницькій області, схоже, відкладається. До того часу, поки теплопостачальні організації не сплатять борги за вже використаний газ. Замість 40 відсотків коштів, отриманих від населення за тепло, постачальні організації перераховують газівникам лише 11 відсотків. На які потреби витрачається решта грошей, має з'ясувати спеціальна комісія, про що повідомив заступник голови облдержадміністрації Олег Ковтун, **повідомляє наш власний кореспондент Віктор СКРИПНИК.**

У Бердянську — свій нафтотермінал

У Бердянському морському порту введено в експлуатацію першу чергу нафтотермінала. Відтепер у місцевих портовиків з'явилася можливість щорічно перекачувати прямо з цистерн на судна (і навпаки) до одного мільйона тонн світлих нафтопродуктів, **повідомляє наш власний кореспондент Олександр АБЛІЦОВ.**

Маяк увімкнено

У Страсбурзі сталася-таки до певної міри несподіванка. Голосуючи з резолюції і рекомендації дискусії «Виконання Україною обов'язків і зобов'язань члена Ради Європи», асамблея РЄ втнула дещо неочікуване.

Ось як звучить останній пункт резолюції: «... Асамблея визнала, що істотний прогрес був нарешті зроблений Україною з часу ухвалення резолюції 1244 у квітні цього року. Особливо це стосується нових законодавчих актів, прийнятих нещодавно в Україні. Асамблея закликає українське керівництво ретельно застосовувати новий Кримінальний кодекс та ратифіковані конвенції у сфері прав людини, щоб просуватися далі в напрямі плюралістичної демократії. Отже, асамблея вирішує: в разі, якщо до січня 2002 року Україна остаточно виконає ті зобов'язання перед РЄ, що залишилися з передбачених висновком 190 від 1995 року, то асамблея розгляне завершення формальної моніторингової процедури щодо України...»

(Закінчення на 11-й стор.).

Про тероризм і борги

Прем'єр-міністр України Анатолій Кінах прибув учора з одноденним робочим візитом до Москви для участі в засіданні Ради глав урядів країн — учасниць СНД, а також проведення переговорів з російським прем'єром Михайлом Касьяновим з проблем газових боргів.

Росія запропонувала главам урядів СНД прийняти заяву у зв'язку з акціями агресії проти США, здійсненими 11 вересня. Крім вищеназваної заяви, прем'єри розглянули ще 17 питань. Серед них — рішення про фінансове забезпечення діяльності антитерористичного центру держав Співдружності з 2002 року.

P. S. **У Житомирській області танк, який рухався на полігон, пошкодив газопровід**

Крок уперед і два назад

Держбюджет-2002

У проекті Державного бюджету України на наступний рік значно зросли витрати на оборону. Однак і військовики, і депутати б'ють на сполох: чи збереже українська армія свою боєготовність з огляду на останні тривожні події у світі? Коментує голова Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки та оборони Борис АНДРЕСЮК (фракція СДПУ (о).

— Створюється враження, ніби бюджет мілітаризується, однак це зовсім не так. Загальну цифру оборонного бюджету справді значно збільшено. Але за рахунок того, що до загального фонду додано 1 мільярд 334 мільйони гривень, якими раніше розпоряджалося Міністерство фінансів для виплати через Ощадбанк пенсій військовим пенсіонерам. Тепер цю функцію передбачається закріпити за Міністерством оборони, з чим не погоджується наш комітет. Ми запропонували передати ці кошти або Міністерству соціальної політики і праці, або знову Міністерству фінансів.

Серед проблем проекту Держбюджету-2002 — зокрема, виконання програми реформування і розвитку Збройних Сил, затвердженої Президентом. І парламентський комітет, і Міноборони просили виділити на цю програму 450 мільйонів гривень. На жаль, Мінфін запропонував у проекті бюджету лише 69 мільйонів, і то не з загального, а зі спеціального фонду. Тобто Міноборони і військовослужбовці мають самостійно заробити ці кошти.

Не можуть заволяньяти і ті незначні суми, які передбачається виділити на медичне обслуговування військовослужбовців. Адже сьогодні українські військовики беруть участь і у воєнних конфліктах, і в миротворчих операціях, тож потребують пильнішої уваги з боку держави. Парламентський оборонний комітет просить додатково виділити на ці цілі приблизно 11 млн. гривень.

Утім, у проекті бюджету є й позитиви — фінансування деяких необхідних видаткових статей, пов'язаних із національною безпекою та обороною, збільшено. Хотів би також звернути увагу на те, що Верховна Рада прийняла закон про внесення змін до статті 22 Закону «Про оподаткування прибутку підприємств». Згідно з ним півтора відсотка сум відрахувань від цього податку зараховуватиметься до місцевих бюджетів окремим рядком. І ці кошти використовуватимуть винятково на будівництво та придбання житла для військовослужбовців та їхніх сімей, а також військових пенсіонерів. Якщо цей закон підпише Президент України, зробимо значний крок до розв'язання житлової проблеми в українській армії.

***

У свою чергу, член Комітету ВР з питань національної безпеки та оборони Георгій МАНЧУЛЕНКО (фракція УНР) заявив: розділ про національну безпеку проекту Держбюджету на 2002 рік не враховує багатьох реалій сьогодення, особливо пов'язаних із терактами у США.

«На фінансування армії та національної безпеки в бюджеті-2002 планується виділити не більше 25% від мінімальної потреби, — вважає Г. Манчуленко. — Мінімальна потреба — це кошти лише на їжу та одяг солдатам плюс заробітна платня офіцерам. Із таким фінансуванням ніякої мови про технічне переоснащення армії та підняття її боєздатності не може йти. Якщо проект бюджету ухвалять без змін — Україна може на рік забути про свою армію».

Записала Юліана ШЕВЧУК.

Фотофакт

Миколаївський цементний завод, що на Львівщині, завдяки французьким інвестиціям нарощує обсяги виробництва продукції.

***На знімку:** робітники підприємства Степан Клюва, Володимир Пікулик та Ганна Лаком.*

Фото Володимира ПЕСЛЯКА (Укрінформ).

Рекомендації парламентських слухань

Офіційно

Верховна Рада України прийняла постанову про рекомендації парламентських слухань «П'ята річниця прийняття Конституції України. Права і свободи громадян України — сподівання і реальність».

У ній учасники парламентських слухань звертаються із рекомендаціями до Президента України, Верховної Ради, Кабінету Міністрів, Генеральної прокуратури, Верховного Суду, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Конституційного Суду України.

Зокрема, Верховній Раді рекомендується у законотворчій діяльності на перший план висунути розробку і прийняття законів, спрямованих на забезпечення реального захисту конституційних прав та свобод людини і громадянина. У першочерговому порядку прийняти закони на виконання зобов'язань перед Радою Європи. Створити ефективно діючий механізм контролю відповідності законопроектів, які вносяться на розгляд Верховної Ради, закріпленим у Конституції України правам і свободам людини і громадянина, міжнародним зобов'язанням держави, загальновизнаним міжнародним правовим принципам і стандартам, для чого створити спеціалізований підрозділ в апараті Верховної Ради України.

До Кабінету Міністрів України учасники парламентських слухань звертаються із рекомендаціями розробити державну програму подолання бідності; вжити заходів щодо ліквідації наявної та недопущення в майбутньому заборгованості з виплати зарплати, пенсій та інших соціальних виплат; під час формування проекту Державного бюджету України не допускати звуження змісту та обсягу чинних прав, скорочення передбачених законодавством пільг і соціальних гарантій; забезпечити неухильне виконання Закону «Про індексацію грошових доходів населення»; забезпечити доступність медичних послуг і надання безоплатної медичної допомоги; вжити заходів щодо створення нових робочих місць та скорочення рівня безробіття тощо.

Контроль за виконанням цієї постанови покладено на Комітет Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин.

Хто застрахує інваліда від безробіття

У комітетах Верховної Ради

Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та праці рекомендував парламенту прийняти в першому читанні проект закону про розмір внесків на деякі види загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Документом пропонується зменшити з 2,5 до 0,7 відсотка розмір внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, обумовленими народженням та похованням, для підприємств та організацій, де кількість інвалідів становить не менш як 50 % від загальної чисельності працівників, а фонд заробітної плати — не менш як 25 % від загальних витрат на оплату праці. При цьому 0,7 % пропонується розрахувати не із загальної суми витрат на оплату праці, а від суми фактичних витрат на оплату праці найманих працівників-інвалідів.

Автори законопроекту — народні депутати Юрій Донченко та Петро Цибенко (фракція КПУ)— пропонують повністю звільнити зазначені підприємства від сплати внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування у разі безробіття.

Головне науково-експертне управління, підтримавши законопроект, вважає, що пропозиція щодо зниження розміру внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням, потребує додаткового фінансового обгрунтування. На думку експертів управління, її запровадження автоматично зменшує надходження до відповідного фонду соціального страхування без будь-якої гарантії компенсації за рахунок державного або місцевого бюджетів.

Некоректною, вважає управління, є пропозиція про звільнення роботодавця від сплати внеску за працівників-неінвалідів, які за зазначеним законом підлягають страхуванню у разі безробіття.

Інформаційне управління Верховної Ради.

Забути не можна...

60 років тому сталася одна з найбільших трагедій людства. Дві тисячі листівок, розклеєних німецькою окупаційною адміністрацією Києва, закликали всіх мешканців єврейської національності з'явитися у понеділок, 29 вересня 1941 року, на 8 годину ранку на ріг вулиць Мельникова та Дегтярівської (де нині розташована станція метро Лук'янівська)...

33 771 знищений киянин — така цифра згадувалася в донесенні до Берліна зондеркоманди «4-А», яка здійснювала жахливу «операцію».

Як з'ясувалося потім, фашисти, очевидно через поспіх, помилилися у підрахунках щонайменше удвічі. Кількість жертв Бабиного Яру, за різними оцінками, сягає 70—100 тисяч безневинних жертв, серед яких — євреї, українці, росіяни...

Японія, Корея, В'єтнам, Камбоджа, Афганістан, Росія, США — ось далеко не повний перелік країн, де у другій половині XX — на початку XXI століття жертвами політичних амбіцій, терористичних акцій і ненависті ставали тисячі і тисячі простих мирних людей. Ми закликаємо — люди, схаменіться! Покладіть край цьому моторошному списку!

Віковічні істини про любов до ближнього записані не лише в Євангелії — вони є у пророчих книгах усіх світових релігій. Ніщо не може вартувати людського життя. Третє тисячоліття ставить перед нами вимогу нарешті це усвідомити.

Петро ПОРОШЕНКО,
керівник депутатської групи «Солідарність» у Верховній Раді України.

Сваволля

Побито журналіста

У Полтаві по-звірячому побито фотокореспондента найтиражнішої місцевої газети «Полтавський вісник» Анатолія Улицького. Побоїще відбулося ввечері, у мікрорайоні Алмазний. Колега навіть не встиг побачити злочинців, бо одразу знепритомнів. Нині він перебуває на лікуванні у відділенні нейрохірургії обласної клінічної лікарні. Дивно, але на факт побиття журналіста публічно не відреагувала ні місцева влада, ні правоохоронні органи, **повідомляє наш власний кореспондент Григорій ГРИНЬ.**

ЗАКОНОДАВЕЦЬ

Куди звертатися — до прокуратури, МВС, СБУ?

НОВА НОРМА: Верховна Рада ухвалила Закон України «Про внесення змін до Кримінально-процесуального кодексу України».

ЦЕ ОЗНАЧАЄ, що кримінально-процесуальне законодавство приведено у відповідність до нового Кримінального кодексу України (далі — КК), який набрав чинності з 1 вересня ц. р.

Зокрема, вирішено таке важливе для правоохоронної діяльності питання, як підслідність у справах про злочини, передбачені новим КК. Іншими словами, визначено, які саме кримінальні справи провадитиме той чи інший правоохоронний орган. Питання підслідності є важливим і для громадян, які повинні знати, куди звертатися по захист своїх прав у разі їх порушення внаслідок злочинних посягань.

За цим законом компетенцію слідчих прокуратури, органів внутрішніх справ, СБУ та податкової міліції істотно змінено. (Зауважте, що на сьогодні в Україні слідчі підрозділи передбачено лише в чотирьох цих органах). За Конституцією України функції досудового розслідування позбавлена прокуратура, яка після сформування системи досудового слідства втратить право на розслідування кримінальних справ. До речі, проектом нового Кримінально-процесуального кодексу, який перебуває на розгляді парламенту, передбачено позбавити зазначеної функції не лише прокуратуру, а й податкову міліцію.

Як і раніше, слідчі прокуратури розслідуватимуть справи, зокрема, про всі види вбивства, згвалтування, ряд злочинів проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина (перешкоджання здійсненню виборчого права, порушення недоторканності житла, порушення таємниці телефонних розмов, листування чи іншої кореспонденції тощо), привласнення, розтрату майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим положенням, бандитизм. Згідно з цим законом до підслідності слідчих прокуратури належить проведення досудового слідства у справах про нові злочини, такі, зокрема, як: перешкоджання законній діяльності профспілок, політичних партій, громадських організацій; перешкоджання законній професійній діяльності журналістів; порушення недоторканності приватного життя; порушення права на отримання освіти; порушення права на безоплатну допомогу; незаконна приватизація державного або колективного майна; службові злочини. Всього до підслідності слідчих прокуратури належить розслідування справ про злочини, передбачені 137 статтями КК.

Крім того, відтепер слідчі прокуратур розслідуватимуть справи про злочини, вчинені службовими особами, які обіймають особливо відповідальні посади, а також працівниками правоохоронних органів. Законом передбачено право Генерального прокурора, його заступників, прокурорів областей давати у провадження слідчим прокуратури справи про будь-які інші злочини.

Слідчі органів внутрішніх справ, як і раніше, розслідуватимуть справи, зокрема, про такі злочини, як: крадіжка, грабіж, розбій, вимагання, шахрайство, тілесні ушкодження різної тяжкості, злочини проти статевої свободи та статевої недоторканності особи (крім згвалтування), більшу частину злочинів у сфері господарської діяльності, хуліганство. До їх компетенції належить також розслідування справ про низку нових злочинів. Усього до підслідності слідчих органів внутрішніх справ належать розслідування справ про злочини, передбачені 169 статтями КК. Крім того, вони розслідуватимуть всі справи про злочини, вчинені неповнолітніми.

До підслідності слідчих СБУ належить проведення досудового слідства у справах про злочини, передбачені 32 статтями КК (до цього слідчим СБУ були підслідними справи про злочини, передбачені лише 14 статтями КК). Як і раніше, вони розслідуватимуть справи про злочини проти основ національної безпеки України, контрабанду, масові заворушення, незаконне перетинання державного кордону. Серед нових злочинів, розслідування яких вестимуть слідчі СБУ, зокрема, є такі: створення злочинної організації, терористичний акт, втручання в діяльність державного діяча, а також злочини проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.

Підслідністю **слідчих податкової міліції** є злочини, передбачені 7 статтями КК. Йдеться, зокрема, про: ухилення від сплати податків, ухилення від повернення виручки в іноземній валюті, незаконне відкриття або використання за межами України валютних рахунків, легалізацію (відмивання) грошових коштів та іншого майна, здобутих злочинним шляхом. Крім того, за певних обставин (якщо вони пов'язані із зазначеними вище злочинами) підслідність слідчих податкової міліції складатимуть також справи про злочини, передбачені ще 18 статтями КК.

ЗВЕРТАЄМО УВАГУ, що закон передбачає певні особливості визначення підслідності кримінальних справ з низки злочинів проти правосуддя (зокрема, завідомо неправдиве показання, розголошення даних досудового слідства, приховування злочину). Ці злочини розслідує орган, до чиєї підслідності належить злочин, у зв'язку з яким порушено справу. У ряді випадків підслідність злочинів визначає прокурор.

ДЛЯ ДОВІДКИ. Закон прийнято Верховною Радою 12 липня 2001 р. Він набрав чинності з 1 вересня ц. р. (тобто з моменту набрання чинності новим КК). З повним його текстом можна ознайомитися в «Голосі України» за 28 серпня 2001 р.

Микола МЕЛЬНИК, кандидат юридичних наук.

Ведучі рубрики нагадують норму ст. 68 Конституції України:

«Незнання законів не звільняє від юридичної відповідальності»

Анатолій БЕНЬ, оглядач «Голосу України».

Компетенцію слідчих прокуратури, органів внутрішніх справ, СБУ та податкової міліції істотно змінено

Дві заповіді

Віктор Ющенко на запитання щодо відкритого листа Юлії Тимошенко, яка запропонувала йому очолити блок «Наша Україна—Фронт національного порятунку—Соціалісти», зауважив, що його дещо дивує форма звернення:

— Для такого типу пропозицій треба знайти більш відповідні форми. Але я переконаний, що і лідери блоку, і його координаційна рада так само уважно і коректно, як вони ставилися до пропозицій інших політичних блоків щодо консолідації, щодо об'єднання, розглянуть і згадане звернення.

В. Ющенко виклав своє бачення мети «Нашої України». Ми хочемо зробити політичну силу, заявив він, яка працює заради України і на Україну. Це — перша заповідь. Консолідація сил робиться не для того, щоб воювати проти чинної влади, проти когось конкретно. Це — друга заповідь. Ми прагнемо консолідуватися на базі позитивної програми і закликати українців: давайте припинимо гризню, самоїдство, об'єднаємося навколо ефективного проекту політичної програми.

Лідер «Нашої України» повідомив, що нині він з однодумцями завершує етап політичних консультацій. Наступні кроки об'єднання — укладення політичних договорів з тими, хто прийняв ідею, принципи блоку.

«Наша Україна», за його словами, забезпечить прозоходження до парламенту здорових сил, які б могли взяти на себе відповідальність за майбутнє держави. Блок «НУ» знає, як робити реформи, як змінювати життя українців на краще.

Про це лідер «Нашої України» сказав на зустрічі з представниками ЗМІ, громадськістю міста Чернігова. Віктор Ющенко брав участь у відкритті Чернігівського інституту Міжрегіональної академії управління персоналом.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігів.

Готується законопроект

Смертна кара може відродитися?

У Верховній Раді знову заговорили про поновлення смертної кари. Народні депутати від фракції «Яблуко» Михайло Бродський, Віктор Чайка та Юрій Сахно подали до парламенту законопроект «Про внесення змін до Кримінального кодексу України», яким передбачається поновлення найвищої міри покарання — смертної кари —у виняткових випадках: за вчинення терористичного акту або інших умисних особливо небезпечних дій, що призвели до загибелі людей.

Депутати переконують, що повернутися до питання про смертну кару змусили недавні трагічні події у США, хвиля глобального тероризму у усьому світі, а також зростання кількості скоєних особливо тяжких злочинів в Україні. За статистикою, протягом 8 місяців 2001 року в Україні скоєно понад 3 тисячі умисних убивств.

Перспектива

І постане Бандера

Сесія Тернопільської обласної ради, на вимогу окремих політичних сил, рекомендувала міськвиконкому визначитися з місцем спорудження пам'ятника Степану Бандері. Він постане на честь 60-річчя створення УПА. Дату відзначатимуть у краї наступного року.

Михайло ВАСИЛАШКО.

Тернопільська область.

Не розминувся з поїздом

На залізничному переїзді перегону Помічна—Долинська Одеської залізниці в районі села Осоковате, що в Бобринецькому районі Кіровоградщини, товарний потяг зіткнувся з трактором МТЗ-80. В результаті аварії загинув механізатор, повідомляє прес-служба МНС. Рух поїздів на лінії було призупинено на кілька годин. Ведеться розслідування. За попередніми даними, тракторист перебував у нетверезому стані.

Фотофакт

У Києві відбувається фестиваль квітів «Місто мрії». Організували дійство громадська організація «Культура і всесвіт-2000» за підтримки УСПП та Національного комітету Міжнародної торгової палати.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Подарунок від зв'язківців

Презентація

Щонайбільше через п'ять років кожен кіровоградець матиме телефон. Такою оптимістичною звісткою порадував мешканців міста генеральний директор ВАТ «Укртелеком» Олег Гайдук.

Сталося це під час приуроченого до Дня міста введення в експлуатацію центральної міської цифрової АТС. За словами Олега Гайдука, є всі шанси стати першим містом нашої держави, яке позбудеться такого сумного явища, як черги на встановлення телефону.

На презентації нової АТС, розрахованої на 3584 номери, зазначалося, що Кіровоградська дирекція «Укртелекому» перша в Україні організувала оптично-волоконне магістральне кільце, яке незабаром з'єднає всі АТС міста в одну високоякісну систему зв'язку.

Серед позитивних якостей оптично-волоконної мережі називали й таку, як унеможливлення крадіжки телефонного кабелю. Нова цифрова система також, на відміну від аналогічної старої, окрім поліпшення якості та надійності телефонного зв'язку, надасть можливість абонентам користуватися Інтернетом та іншими послугами, що їх впроваджує «Укртелеком».

Олег БОНДАР.

Кіровоград.

Ловити бандитів стане вигідно

Перспектива

П'ять тисяч гривень щомісяця отримуватиме від Донецької міськради управління міліції міста. Ці кошти підуть на преміювання найкращих правоохоронців. З такою ініціативою виступив міський голова Володимир Рибак.

Остання сесія міської ради прийняла комплексну програму профілактики злочинності на найближчі п'ять років. За рахунок місцевого бюджету фінансується робота 270 міліціонерів, переважно дільничних інспекторів та працівників дорожньо-патрульної служби ДАІ.

Ліна КУЩ.

Донецька область.

Вісті з Вінниччини

Безробітних поменшало, але не серед жінок

Уперше за останні роки на Вінниччині зафіксовано зниження рівня безробіття до чотирьох відсотків. Досягти цього вдалося, як стверджує начальник обласного центру зайнятості населення Володимир Басюк, насамперед завдяки новим підходам в інформуванні населення про наявні вакансії, збільшенню кількості тих, хто пройшов професійну кваліфікацію, а також наданню кредитів безробітним для відкриття власної справи. Втім, як і раніше, від безробіття потерпають передусім жінки — 61,2 відсотка тих, хто сподівається отримати роботу, становлять саме представниці слабкої статі.

За прикладом Січових Стрільців

На Поділлі, як дослідив вінницький письменник Микола Рябий, на початку минулого століття громадський порядок у селах підтримували Січові Стрільці. «У селах, де були численні й добре організовані січові товариства, — цитує письменник один із архівних документів, — у короткому часі припиняли існувати корчми, зникло пияцтво, змінцілили читальні, кооперативні установи, виросли Народні доми...»

Минуло сто років, а селяни знову змушені самотужки братися за викорінення правопорушень: у деяких селах ввечері боязко на вулицю вийти. В області вже діє більш як одна тисяча сільських загонів охорони громадського порядку. Їх члени найбільше відзначилися під час нинішнього збирання врожаю. Вони запобігли крадіжці й вилучили приблизно 50 тисяч кілограмів краденого зерна. А також надали допомогу правоохоронцям у розкритті 800 злочинів.

Усім класом — в інститут

За кількістю переможців всеукраїнських і міжнародних учнівських та студентських олімпіад Вінниця область, за даними Міносвіти, посіла третє місце після столиці та Дніпропетровська. Найчастіше радують, а то й дивують своїми знаннями учні вінницької школи-ліцею №7. 99 відсотків(!) її минулорічних випускників нині навчаються у вузах.

Роман Гуменюк був зарахований одразу до чотирьох вузів, серед яких, зокрема, Києво-Могилянська академія, Київський національний університет імені Шевченка, на якому, врешті-решт, хлопець зупинив свій вибір. Його однокласниця Катерина Соболєва після перемоги у всеукраїнській олімпіаді «Інтелектуал XXI століття» здобула право вибору навчатися у будь-якому економічному вузі (і факультеті) України з безкоштовним проживанням у гуртожитку та виплатою президентської стипендії у розмірі 100 гривень щомісячно. Дівчина навчається у торгово-економічному університеті. П'ятеро ліцеїстів продовжують навчання за кордоном.

■ Фотофакт

На території Житомирського загальновійськового і Білоцерківського військових полігонів відбуваються командно-штабні мобілізаційні навчання. До маневрів залучено також 900 осіб, що їх призвано на службу із запасу.

Фото Івана БІЛЕНКА (Укрінформ).

Якої проби золото?

Вінниця увійшла до числа тих небагатьох міст держави, де створено відділення Центрального державного підприємства пробірного контролю виробів із золота. У місті над Бугом більш як десять підприємств виготовляють вироби з дорогоцінних металів. Щоб підтвердити якість і проклеймувати вироби, доводилося везти їх до столиці. Як пояснила експерт підприємства Ірина Музика, втрачали не лише час — такі поїздки завжди були ризиковані. Міська влада всіляко сприяла у створенні нового підприємства, бо це ще й свіжа копійка до бюджету.

Добірку підготував Віктор СКРИПНИК.

Кримінал

Убивць Білозіра визнано винними

Учора в Львівському обласному суді завершився розгляд справи про вбивство композитора Ігоря Білозіра. Підсудних Юрія Калініна та Дмитра Воронова визнано винними в навмисному груповому вбивстві. За статтею 93 ККУ Юрій Калінін засуджений до 12 років позбавлення волі, Воронов — до 15 років. Суд також постановив відшкодувати моральні збитки сестрі, матері та дружині Ігоря Білозіра. Кожний з них підсудні мають виплатити по 50 тисяч гривень. Львівська міська клінічна лікарня отримає від Воронова і Калініна 1409 гривень, а потерпілий Богдан Гнатовський, якого побили разом з Білозіром — 2000 гривень, **повідомляє ForUm.**

Депутатська група «Трудова Україна» у Верховній Раді України висловлює глибоке співчуття народному депутату, члену депутатської групи «Трудова Україна», голові Комуністичної партії України (оновленої) САВЕНКУ Михайлу Михайловичу у зв'язку зі смертю матері —

Анастасії Трифонівни.

Сумуємо з приводу цієї непоправної втрати разом із рідними та близькими.

Комітет Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності висловлює найщиріші співчуття заступникові голови комітету БАНДУРЦІ Олександру Марковичу з приводу тяжкої втрати —

смерті його рідного брата Бориса.

Как известно, 6 октября в Хожуве состоится матч отборочного турнира чемпионата мира-2002 между сборными Польши и Украины. Наставник поляков Ежи Энгель уже назвал фамилии кандидатов на этот поединок. В отличие от украинской команды в польской «кадре» подавляющее большинство — легионеры.

Як відомо, 6 жовтня в Хожуві відбудеться матч відбіркового турніру чемпіонату світу-2002 між збірними Польщі та України. Наставник поляків Єжи Енгель уже назвав прізвища кандидатів на цей поєдинок. На відміну від української команди у польській «кадрі» переважна більшість — «легіонери».

Хотіли, як краще...

Десять років: від розвалу СРСР до руху «ЗУБР» (За союз України, Білорусі та Росії)

Як швидко летить час! Якихось десять років тому ми всі гуртом жили у другій найбагатшій супердержаві світу — СРСР. У нашого народу був реально високий життєвий рівень і впевненість у завтрашньому дні. Кожний громадянин мав змогу працювати за обраним фахом і своєю працею заробляти на життя, нормально харчуватися. В кожного було гарантоване право на безплатне медичне обслуговування. Діти мали можливість навчатися, а здібніші з них — здобувати безплатно вищу освіту. Більшість громадян мала власні квартири, будинки або реальні перспективи одержати їх найближчим часом. Мільйони людей були власниками автомобілів. Кожен знав, що своєю чесною працею він заробляє собі пристойну пенсію і матиме забезпечену старість.

Ми були вільні і багаті. Але ми хотіли далі вдосконалювати свою країну, щоб жити ще краще. І хотіли це робити всі гуртом, незважаючи на національності та республіканські кордони.

Про це свідчать результати всесоюзного референдуму 17 березня 1991 року, на якому більш як 3/4 громадян СРСР однозначно висловили своє бажання жити в єдиній державі — оновленому Союзі РСР.

Це було природне прагнення наших співвітчизників, які віки прожили разом, відбили численні зазіхання зовнішніх ворогів, разом вистояли в лиху годину Великої Вітчизняної війни, врятували не тільки себе, а й увесь світ від коричневої чуми. Саме завдяки нашій єдності народи Радянського Союзу спільною працею і талантом у найкоротші терміни відбудували зруйновану країну, перетворивши її на другу найбагатшу державу світу, подолали монополію Сполучених Штатів Америки в ядерній галузі, перші у світі зробили крок у космос. Наші ракети, літаки, бойова техніка були кращі від американських. Нам було чим пишатися і що берегти.

Проте волю братніх народів було розтоптано правлячими елітами. Всупереч результатам референдуму 17 березня 1991 року було зруйновано нашу єдину Батьківщину — Союз РСР, серед засновників якого були Білорусь, Росія та Україна. Знищення єдиної Вітчизни найбільш згубно позначилося на розвитку всіх народів, які населяли Радянський Союз, і передусім народу України.

За десять років, що минули без війн, стихійних лих та епідемій, ми раптом опинилися в державі жебраків і злидарів. Наш внутрішній ворог — правляча еліта — виявився здатним на більші руйнування, аніж будь-який зовнішній загарбник. 90-ті роки XX століття стали найдраматичнішим періодом для народу України, втягненого не з власної волі в безодню економічних авантюр. Проти нього розв'язано безпрецедентну внутрішню війну.

Десять років триває нова українська руїна. Втричі скоротився внутрішній валовий продукт України. Шкода внаслідок господарювання правлячого режиму перевищує матеріальні втрати, яких зазнала Україна від німецько-фашистських загарбників. Мільйони безробітних. Глобального розміру досяг процес відпливу вчених. Ось що отримала Україна від розвалу СРСР.

Загрожує великим лихом демографічний чинник. Немає більше народу, є тільки населення України. Населення відрізняється від народу тим, що воно зайняте лише виживанням, коли в боротьбі за хліб насущний людина забуває про високі цілі та ідеали: «Дайте мені можливість прогодувати сім'ю, а тоді вже розмовлятимемо про високі матерії...»

Сьогодні в Україні — низька народжуваність і висока смертність. За роки незалежності майже на чотири мільйони скоротилося населення країни. А ООН пророкує зменшення населення України до 2025 року більш як удвічі.

Коли ми аналізуємо процеси, які відбулися в нашому суспільстві за останнє десятиріччя, то мусимо констатувати, що ми програли битву за свідомість людини, дозволили заплутати поняття, підмінити, девальвувати наші традиційні моральні цінності. Дозволили нав'язати народові, особливо молоді, чужий для нас спосіб життя.

Пригадаймо, як розпочалася руйнація Радянського Союзу. З дискредитації Збройних Сил, коли політики віддавали військовим наказ, а потім зрікалися цього наказу і робили військових крайніми.

І суспільство, виховане Радянською владою в довірі до друкованого слова, до того, що кажуть на ТБ, з'ясувалося, не готове до отрути, яка йшла зі ЗМІ.

Отакі сумні обставини характеризують кінець XX століття в Україні.

Відповідальність за все це несе правлячий режим. За Кравчука і Кучми лише п'ять відсотків населення стали багатими й успішними. Ці люди мають престижні іномарки, їздять відпочивати на Багамські та Канарські острови, їхні діти навчаються в кембриджах і оксфордах. Не випадково саме вони урочисто відсвяткували десятиріччя встановлення свого панування над рештою 95% співгромадян. Це свято нуворишів у їхній незалежності від народу. Звісно, вони, «нові українці», корумповані чиновники, казатимуть, що десять років тому сталася видатна подія для всіх. Брехня. Просто вони стали правлячим і панівним класом. І це справді їхнє свято.

А для мільйонів наших співвітчизників, які отримали десять років тому незалежність від сала і м'яса, це свято не стало світлим. Хоч би скільки їм повторювали халва, халва — солодше не стає. Їх просто обдурили. Нинішніми злиднями і животінням платять вони за свою політичну наївність десятирічної давнини.

Та й світ не став кращим і спокійнішим після зникнення на земній кулі СРСР. Навпаки, гегемонія США призвела до поширення воєнних конфліктів, глобальної фінансової кризи, погіршення екологічної обстановки та зубожіння цілих народів.

На початку XXI століття світова спільнота стоїть перед складним завданням забезпечення сталого розвитку в умовах загострення світової економічної конкуренції, наростання процесів глобалізації світової економіки.

Наша нинішня руїна обумовлена передусім новим переділом світу. Боротьба за сировину, ринки збуту, ринки озброєння та за багато чого іншого обумовила і перебіг холодної війни кількох останніх десятиріч, і те, які величезні ресурси було кинуто на руйнацію Радянського Союзу.

Дуже непокоїть рівень військово-політичної експансії. Сучасна ситуація навколо Білорусі, Росії та України істотно ускладнилася через розширення НАТО на схід. А те, як адміністрація Буша-молодшого намагається зруйнувати договір про ПРО, хіба не проблема? Адже про «мирний» характер НАТО ми дуже добре знаємо на прикладі бомбардувань Югославії та Іраку. Я був у Сербії, у Белграді і бачив усе це на власні очі.

Сьогоднішня світова криза — це ще й криза цивілізаційна, результат жорсткого протистояння різних цивілізацій, різних систем цінностей. Сербів, македонців, які живуть у центрі Європи, знищують через те, що вони православні і не підкорилися західним пріоритетам. А для «виховання» сербів і македонців використовують мусульман. Але в Європи буде гірке похмілля після її заграванння з мусульманським світом проти православної цивілізації!

* * *

Не випадково в сучасних умовах більшість громадян України вже не вірить міфам про те, що можна самостійно ефективно реформувати економіку, домогтися швидкого зростання добробуту народу, самому стати багатим і щасливим.

То який вихід з історичного глухого кута, куди нас завів правлячий режим? Націоналісти вважають, що треба поміняти Кучму на Ющенка, і все буде гаразд. Олігархи вважають, що коли вони, олігархи, стануть ще багатшими, то більше крихт з панського столу перепаде й народові.

Звісно, всі ці фантазії продиктовано політичною кон'юнктурою і власною вигодою.

Я згоден з тими, хто каже, що з кризи ми зможемо вийти тільки тоді, коли усвідомимо своє місце в історії, у світовій цивілізації. Це істотне, але, на мій погляд, не найголовніше в розв'язанні проблеми. Ми неодмінно маємо відродити й активно використати все найкраще із тих соціалістичних завоювань, яких було досягнуто за часів Радянського Союзу: державне планування та кредитування виробництва, зміцнення державного сектору економіки, соціально справедливий розподіл продуктів спільної праці, ефективну систему соціального захисту населення і соціальних гарантій і, що найважливіше, — справжню єдність народів, які населяють колись єдину державу. Без цього всі наші претензії на «місце під сонцем», на те, що «ми варті чогось більшого», на жаль, марні.

Тільки об'єднавшись, ми зможемо протистояти нашим одвічним опонентам на Заході й довести, що рівноправне партнерство в XXI столітті — єдина форма, яку ми приймемо, подобається їм це чи ні. Тільки прискоривши процеси регіональної інтеграції, об'єднання та воз'єднання, ми зможемо швидко й ефективно розв'язати свої економічні проблеми.

У сучасних умовах маяком для нас є розпочатий процес єднання братніх народів, що його демонструють Республіка Білорусь і Російська Федерація, які підписали 1999 року Договір про створення союзної держави. До нього могла б активно приєднатися Україна, інші колишні республіки СРСР. Проте правлячі еліти, на жаль, поки що не усвідомили цієї історичної потреби.

Ненормально, що офіційна Україна демонстративно начебто не помічає цього новоствореного союзу. Абсурд, коли вищі посадові особи республіки України заявляють, що союз Білорусі та Росії безперспективний і є таким собі непорозумінням. Саме проблема союзу має бути сьогодні в центрі уваги українських політиків, усього суспільства. Нині її штучно замовчують. Але ж тільки в союзі з Білоруссю та Росією можна вирішити головне завдання — економічного відродження та розвитку нашої країни.

Можливе приєднання України до договору про створення союзної держави вистраждано її народом! Воно — наголошу ще раз — стане істотним проривом у процесі регіональної інтеграції, створить сталі передумови для стабільного економічного зростання і цивілізаційного розвитку вже найближчими роками. Інтеграція Білорусі, Росії та України дасть нам змогу вийти в XXI столітті на якісно новий рівень розвитку і забезпечити гідне життя нашим громадянам.

При цьому, беручи участь у союзній державі, і Росія, і Білорусь, і Україна зберігають незалежність і територіальну цілісність, національно-державний та адміністративно-територіальний устрій, національну правову базу і систему органів державної влади, міжнародну правосуб'єктність, усі інші атрибути державності. Подальший устрій союзної держави можна було б визначити шляхом народних референдумів.

Для реалізації цього шляху не лише в Україні, а й у братніх республіках потрібна потужна масова громадсько-політична сила, рух, якому повірять люди, який поведе нас до відродження в союзі братніх народів.

Ідея створення такого руху зародилася у Верховній Раді України. Рік тому я вперше почав збирати підписи народних депутатів під заявою про створення міжфракційного депутатського об'єднання «За союз України, Білорусі і Росії». Ось тоді й з'явилася абревіатура «ЗУБР». Під заявою, яка була розповсюджена в засобах масової інформації наприкінці п'ятої сесії (липень 2000 року), стояло 19 підписів. Нині до складу об'єднання увійшли вже 119 народних депутатів.

Депутатське об'єднання «ЗУБР» Верховної Ради України одразу заявило про свою послідовну й принципову позицію. Прикладом може слугувати звернення об'єднання «ЗУБР» до Його Святості Івана Павла Другого — Папи Римського. У своєму зверненні народні депутати України, які виступають за єднання братніх православних народів, народів, для яких православ'я було, є й буде основою їхнього духовного споріднення, проводирем на тяжкому історичному шляху, вічною опорою і надією, звернулися до Папи із закликом замислитися над наслідками свого візиту на землі православного сходу Європи — в Україну.

Депутати-«зубрівці» просили Папу відкласти свій візит. Головною причиною вони назвали неврегульованість відносин між католиками східного обряду та православними в Україні. За такої ситуації, на думку народних депутатів, візит понтифіка ніяк не міг сприяти мирному розв'язанню міжконфесійного конфлікту, а швидше навпаки — сприяв би його ескалації.

До речі, що засвідчив візит глави католицької церкви, що все-таки відбувся?

Про внесення змін до Положення про Пенсійний фонд України

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Внести зміни до Положення про Пенсійний фонд України, затвердженого Указом Президента України від 1 березня 2001 року № 121, виклавши підпункт 5 пункту 12 і пункт 15 у такій редакції:

«5) затверджує положення про управління Пенсійного фонду України в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, про управління та відділи Пенсійного фонду України у районах, містах і районах у містах»;

«15. Пенсійний фонд України здійснює свої повноваження безпосередньо та через утворені в установленому порядку управління Пенсійного фонду України в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, а також управління та відділи Пенсійного фонду України у районах, містах і районах у містах».

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 24 вересня 2001 року.
№ 887/2001.

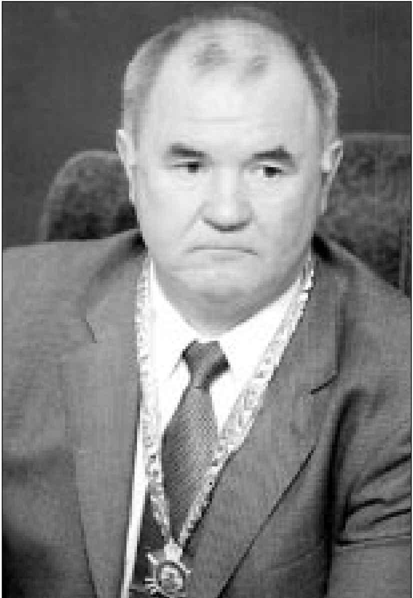

Нагороди

«За примноження добра на Землі»

Саме такі слова вибито на ордені Миколи Чудотворця, яким Фонд міжнародних премій нагородив генерального директора державної холдингової компанії «Червонолиманська» Зиновія Пастернака. Очоливши 1994 року одне з найвідсталіших вуглевидобувних підприємств, Зиновій Григорович зумів зробити його чи не найуспішнішим у галузі. А оскільки від роботи шахти практично повністю залежить життя маленького містечка Гродненськ, поліпшився добробут і всіх його мешканців — від дітей до пенсіонерів. Директор примножує на рідній землі не тільки добро, а й красу, власноруч плекаючи на присадибній ділянці троянди, які віддячують йому цвітінням від ранньої весни до пізньої осені.

Олександр БУРКОВСЬКИЙ.
Фото автора.

Проблема союзу має бути сьогодні в центрі уваги українських політиків, усього суспільства

Те, що для Східної Галичини Папа — кумир, і там — головна п’ята колона католицизму у православній Україні. Водночас можна було переконатися, що етнічним українцям Папа чужий. І всі спроби створити єдину українську церкву приречені на провал. Другої Брестської унії вже не буле ніколи, а першу розірвано ще 1946 року у Львові.

Дієздатності депутатського об’єднання «ЗУБР» Верховної Ради України сприяла також і знайдена форма представницького органу об’єднання. Ним став Комітет депутатського об’єднання, сформований на основі представництва партій і фракцій, які підтримують «ЗУБР», а також безпартійних народних депутатів. Нині до складу Комітету депутатського об’єднання «ЗУБР» Верховної Ради України входять народні депутати Володимир Алексєєв, Наталія Вітренко, Сергій Довгань, Ярослав Сухой, Олександр Ткаченко, Петро Цибенко та автор цих рядків.

Створення депутатського об’єднання «ЗУБР» у Верховній Раді України було нашим першим кроком. Наступним став пошук однодумців у Державній Думі Російської Федерації та Національних Зборах Республіки Білорусь — депутатів, які обстоюють союз братніх країн.

16 березня 2001 року у Верховній Раді України відбулася робоча нарада парламентаріїв трьох країн «За союз України, Білорусі та Росії». І першим на порядку денному стояло питання про перспективи входження України до Союзу Білорусі й Росії.

Парламентарії трьох братніх країн зазначили, що десять років життя окремо не дали позитивного результату, а лише відкинули наші держави на десятиріччя назад. Народні обранці Білорусі, Росії й України погодилися, що їхні зусилля буде зосереджено на пошуку шляхів подолання нинішньої невизначеності щодо перспектив подальшого розвитку. Вони виступили з ініціативою створення міжнародного депутатського об’єднання «За союз України, Білорусі й Росії» (скорочено «ЗУБР») й висловили переконання, що «ЗУБР» стане центром наймасовішого громадського руху за союз трьох братніх народів.

У квітні—травні нинішнього року депутатські об’єднання «ЗУБР» було створено в Державній Думі Федеральних Зборів Російської Федерації (149 депутатів) і палаті представників Національних Зборів Республіки Білорусь (73 депутати із 110 членів палати). Думське об’єднання «ЗУБР» очолили Борис Пастухов (фракція «Отечество»), Микола Біндюков (КПРФ), Сергій Апатенко («Единство»), білоруське — Анатолій Малофєєв, Наталія Машерова, Валентин Крючков.

4 червня в рамках 18-ї сесії Парламентських зборів Союзу Білорусі й Росії, що відбувалася в Гродно, представники депутатських об’єднань «ЗУБР» Верховної Ради України, Національних Зборів Республіки Білорусь та Державної Думи Федеральних Зборів Російської Федерації підписали Установчий Акт про створення Міжпарламентського депутатського об’єднання «За Союз України, Білорусі й Росії» (Міжпарламентське об’єднання «ЗУБР»). До його складу увійшли депутати трьох законодавчих органів України, Білорусі й Росії.

Цілями Міжпарламентського об’єднання «ЗУБР» було проголошено сприяння відновленню єдності російського, білоруського й українського народів; консолідація зусиль парламентаріїв, громадських організацій, громадян держав, які виступають за створення Союзу трьох країн, розвиток міжпарламентських зв’язків; сприяння захисту геополітичних інтересів Росії, Білорусі, України й створенню оновленої системи колективної безпеки; підтримку політики патерналізму щодо традиційних конфесій. І передовсім — Російської православної церкви, духовної об’єднавиці слов’янських народів.

Згідно з Установчим Актом Міжпарламентського об’єднання «ЗУБР» його найвищим органом є Збори парламентських представників, які збираються не рідше як один раз на півроку. Делегатів — по дев’five осіб від кожного національного депутатського об’єднання — визначає керівний орган депутатських об’єднань.

У період між зібраннями роботу об’єднання координує Союзний Комітет, до складу якого входять по три представники від кожного національного депутатського об’єднання «ЗУБР». Міжпарламентське депутатське об’єднання «За союз України, Білорусі й Росії» відкрите для приєднання до нього парламентаріїв країн, які історично пов’язали свою долю зі слов’янською державністю.

Там само, у Гродно, депутатське об’єднання «ЗУБР» Верховної Ради України отримало статус офіційного спостерігача у Парламентських зборах Союзу Республіки Білорусь і Російської Федерації.

«ЗУБРи» України, Білорусі й Росії ухвалили спільну Заяву про підтримку справедливої боротьби югославського народу за суверенітет і територіальну цілісність своєї Батьківщини та звільнення визнаного лідера Югославії Слободана Мілошевича. Подальші події засвідчили своєчасність такої заяви та об’єктивність зроблених оцінок.

У членів міжпарламентського депутатського об’єднання «ЗУБР» викликав подив той факт, що після приходу до влади демократичного керівництва в Югославії зазнають репресій ті політичні сили, які завжди були прибічниками ідеалів свободи і солідарності, рівноправ’я всіх країн і народів, патріотизму й гуманізму.

Злочинна видача сербською владою патріота Слободана Мілошевича так званому міжнародному суду в Гаазі підтвердила, що всю акцію було заздалегідь сплановано західними спецслужбами. Тоді про яке справедливе правосуддя може йтися?

* * *

Апологети правлячого в Україні режиму запевняють нас у тому, що за союз виступають лише маргінали, бабусі, які помирають від ностальгії за дешевою ковбасою, та схожі на них.

Але чому ж тоді через десять років після зруйнування Союзу РСР рух «ЗУБР» набирає силу? Об’єднання «ЗУБР» нещодавно створено у Верховній Раді Придністровської Молдавської Республіки. Воно вже вихлюпнулося за межі парламентських стін. Нині створюють і реєструють громадські всеукраїнські, обласні, міські, районні організації «За союз України, Білорусі й Росії». В цих організаціях більшість становлять люди віком 30—40 років, багато молоді.

Нині в Україні розпочала формуватися нова політична еліта, яка розуміє безперспективність націоналістичного, моноетнічного шляху України. Це —глухий кут. А реальна економіка диктує: наші інтереси — в Росії, там, де джерела сировини, там, де ринки збуту нашої продукції.

Та не лише політики — більшість народу України дедалі більше проймається усвідомленням того, що справді незалежні й успішні Україна й Білорусь, справді велика Росія не потрібні ані Заходу, ані Сходу. Незалежні, успішні й великі, вони потрібні одна одній.

Павло БАУЛІН,
народний депутат України, координатор депутатського об’єднання «ЗУБР» Верховної Ради України.

(Опубліковано за рахунок квоти фракції комуністів ВР України).

Коментар оглядача «ГУ»

Ми далекі від демократії

Нічого нового: раніше ми були могутні й жили добре. А тепер — погано. Тож нумо об’єднуватися. Перепрошую, з ким? З російською буржуазією, з новими росіянами, які обікрали власний народ так само ретельно, як і нові українці?! Об’єднаймо досвід?!

Теми релігії, як її висвітлено у статті, взагалі ліпше не торкатися. Бракувало ще із Сталіна з його відомими діями 1946 року зробити поборника православ’я.

Відновлення Союзу теоретично можливе. Якщо до влади у відповідних республіках прийдуть комуністичні чи прокомуністичні сили і візьмуться за старе. Як вам така перспектива? Дивись-но, й Комінтерн відновимо, і соцтабір? Залишилося переконати виборців голосувати відповідно.

Лідер Білорусі — просто великий хитрун. Він спритно потурає великодержавним амбіціям російських політиків і має за це саме те, що йому треба. А нам у власному домі треба навести лад, життя налагодити, а не претендувати на велику комунальну квартиру і вже вкотре дивувати людство своїм особливим шляхом.

Наші біди — великі. Та причина їх — відсутність демократії, а не відсутність СРСР.

А від Росії й Білорусі нам нікуди не подітися. Сусіди. І братні народи. І це чудово. Та вже ніхто з Росії не поставить газ чи нафту за символічну ціну. Крамничка закрилася. І це теж правильно. Можливо, через те й луснув Союз, що на Росію колишня влада поклала тягар годувати енергонісіями мало не весь європейський соцтабір?

Найменше потрібні дискусії про те, куди ж нам, сірим і вбогим, податися, під чий протекторат. Такі настрої взагалі не гідні майже п’ятдесятимільйонного народу. Владу нуворишів треба осмикнути і будувати соціальну державу. І пам’ятати, що дармові кисільні ріки й молочні береги залишилися тільки в казках.

Сергій ЗІНКОВСЬКИЙ.

Не можна довго обдурювати всіх

Аномалії

Здавалося б, який стосунок має газета, як, втім, і владні структури, до акціонерних товариств? Там господарі — власники акцій, і лише вони можуть брати участь у господарській діяльності. Лише вони мають право вирішувати, що продати, у кого купити, де взяти кредит і скільки. До слова, суперечки і конфлікти акціонери також мають розв’язувати, так би мовити, у вузькому колі, й ніхто не може втручатися в їхнє «сімейне життя».

Але листи від тримачів акцій як йшли, так і йдуть. То їм дивіденди не виплачують, то керівник продає все наліво і направо без згоди акціонерів. То, навпаки, бере кредити і купує машини, не питаючи.

Редакція, повторюю, нічим не може допомогти у таких випадках. Але час від часу розповідає про неподобства, що чинять керівники окремих ГАТ стосовно робітничого люду. Щоб отямилися акціонери і не дозволяли обдурювати себе. Щоб «князьки», які зарвалися, обрані та уповноважені «трудягами», не забували, що можна довго обдурювати кількох, недовго — всіх, але не можна довго тримати за дурнів усіх.

Не заперечую, буває, акціонери залишаються ні з чим, як, скажімо, сталося в одному з міст Луганської області. Там, як розповіла одна з ошуканих, колектив дозволив начальнику продати підприємство, що називається, з потрухами. Чи спить він тепер спокійно, чи живе без очікування дзвоника від слідчого або питання не риторичне. Бо кожному рано чи пізно відплатиться. А ось колишні власники підприємства тепер тільки починають боротися за справедливість. Прокинулися. Дар мови знайшовся. Чи не запізно?

Позбавлені реальної можливості керувати приватизованим підприємством, як це гарантовано засновницькими документами, акціонери (а їх чимало в будь-якому селі та місті) просять розповісти про тих, хто повноправно бере участь у роботі ГАТ.

Таких, на жаль, небагато. І реклами вони не потребують.

Тому мова в цій публікації піде про тримачів акцій, які роками домагаються права бути, а не вважатися.

(Закінчення на 14-й стор.).

У номер

Дніпропетровськ

Надію повернула Лариса Трофименко

Коли чорнобильський ліквідатор В. Кольцов, зневірившись від нездатності місцевих лікарів допомогти його тяжко хворій доньці, звернувся з останньою надією до свого депутата, Лариса Трофименко миттю відгукнулася на чуже лихо. Вона домоглася обстеження 15-річної учениці Лозуватської середньої школи № 1 Олі Кольцової кубинськими фахівцями, і дівчинка поїхала лікуватися у цю далеку країну.

«Дякуємо за тепло і турботу, за те, що не полишили нас наодинці з нашим горем», — пише народному депутату Л. Трофименко через районну газету «Сільське Криворіжжя» вдячний батько.

А у жовтні-листопаді на Кубі поправлятимуть здоров’я ще 8 хлопчиків і дівчаток з Криворізького району.

Ванда ЛАРІНА.

Хмельницький

На «калинових островах»

У древньому Кам’янці-Подільському (його ще ніжно називають квіткою на камені) з 1 по 7 жовтня пройде 6-й Всеукраїнський фестиваль журналістської творчості, організований Державним комітетом інформаційної політики України за підтримки Хмельницької облдержадміністрації та обласної ради.

Конкурсна комісія розгляне більш як сто радіо- та телепередач, газетних матеріалів у п’яти номінаціях. Крім цього, майже двісті журналістів зустрінуться з політичними діячами, відвідають кращі трудові колективи Наддністрянщини, побачать виступи професіональних та самодіяльних мистецьких колективів.

Луганськ

«Волок» нікого не обмине

На Луганщині проводять операцію з вилучення наркотичного зілля «Волок».

Кількість наркотиків, затриманих на кордоні, за даними прес-служби Луганської митниці, з кожним роком меншає. Колись, приміром, щороку вилучали до 1,5 тонни наркотичного зілля, нині показники набагато нижчі. До традиційного переліку контрабандного товару — запчастин, пально-мастильних матеріалів, чорної ікри — додалися борошно й зерно.

Сімферополь

Акторів запросили, ще й витрати сплатили

У Швейцарії проходять гастролі Кримськотатарського музично-драматичного театру, який готується до свого 100-річного ювілею. Швейцарські шанувальники театрального мистецтва зможуть побачити концертну програму, побудовану на кримськотатарському фольклорі. Поїздку акторів оплачує Республіканський комітет у справах національностей і депортованих громадян. Усі витрати, пов’язані з проживанням, харчуванням, страхуванням і гастролями по країні, взяла на себе швейцарська сторона.

Фотофакт

В Криму завершується «оксамитовий» сезон.

Фото Сергія СВІТЛИЦЬКОГО (УНІАН).

Владу нуворишів треба осмикнути і будувати соціальну державу

(«Капітуляція, або Хто і як обеззброїв третю у світі ядерну державу» («ГУ», №№104,110,114,127,133)

Наказ повинен

Прочитавши серіал у газеті «Голос України» під назвою «Капітуляція, або Хто і як обеззброїв третю у світі ядерну державу», постає декілька запитань:

По-перше, про яку капітуляцію іде мова? У тлумачному словнику зазначено, що «капітуляція — це завершення опору Збройних Сил держави під час бойових дій на умовах переможця зі здачею всієї військової техніки». Про які бойові дії з використанням ракетно-ядерної зброї може йти мова у 90-ті роки двадцятого століття на теренах України?

По-друге, чому питання про відмову України від ядерної зброї виникло саме сьогодні, коли одинадцять років тому Україна прийняла політичне рішення про відмову від ядерної зброї і процес ліквідації триває вже майже сім років.

Чому автор статті не порушував це питання раніше?

Автор публікації шукає відповідь на запитання, чому було прийнято рішення про ліквідацію ракетно-ядерної зброї в Україні. Водночас звернення до політичних документів, прийнятих Україною з цих проблем, дає відповідь на це запитання.

Вважаємо за доцільне нагадати деякі аспекти цієї проблеми і шляхи їх розв`язання в Україні.

Політичний аспект.

16 липня 1990 року Верховна Рада України приймає Декларацію «Про державний суверенітет України», в якій проголошує про намір дотримуватися трьох неядерних принципів: не приймати, не виробляти і не набувати ядерної зброї.

Це політичне рішення знайшло свій розвиток в усіх подальших документах і практичних кроках України у сфері її ядерної політики.

Так, 24 жовтня 1991 року Верховна Рада ухвалює рішення про без'ядерний статус України. У цьому документі визначено, що «Україна проводить політику на повне знищення ядерної зброї та компонентів її базування, розташованих на території України. Виконати це в мінімальні терміни, виходячи з економічних можливостей». У подальшому були прийняті:

1. 23.05.1992 року. «Лісабонський протокол до Договору між СРСР і США про скорочення і обмеження стратегічних наступальних озброєнь (СНО)».

2. 18.11.1993 року. Постанова Верховної Ради України «Про ратифікацію Договору між СРСР і США про СНО від 31.07.1991 р. і протоколу до нього від 23.05.1992 р. з застереженням відносно пункту 2».

3. 14.01.1994 року. Тристороння заява Президентів України, Росії і США.

4. 03.02.1994 року. Постанова Верховної Ради України «Про виконання Президентом України рекомендацій, що містяться в пункті 11 Постанови Верховної Ради України «Про ратифікацію Договору між СРСР і США про СНО» від 31.07.1991 р. і протоколу до нього від 23.05.1992 р.».

5. 05.12.1994 року. Протокол про обмін ратифікаційними документами.

Військово-технічний аспект, який стосувався можливості чи неможливості залишення ядерної зброї в Україні.

Україна успадкувала від СРСР тільки фрагмент ядерного потенціалу у вигляді 176 міжконтинентальних балістичних ракет (МБР) та 1272 ядерних зарядів. Для того, щоб його утримувати, треба мати:

— своє виробництво ядерної зброї;

— полігони для проведення випробувань ядерної зброї та ракет;

— систему попередження про ракетний напад;

— систему бойового управління ракетними пусками ракет (все те, що пов'язано з «чемоданчиком»).

Для того щоб Україна стала ядерною державою на зразок Великої Британії чи Франції, їй довелося б щороку витрачати на свої ядерні потреби від 3 до 5 млрд. доларів (тоді як бюджет України дорівнює 7 млрд. доларів).

Тільки на підтримку у справному та безпечному стані ракетного угруповання, яке Україна успадкувала від СРСР, щорічно треба було близько 200 млн. доларів.

Для забезпечення підтримання озброєння у справному стані, усунення несправностей треба було звертатися до підприємств-виробників. Для БРК з ракетою РС-18 працювало 64 підприємства, з них 50 були у Росії, решта — в інших республіках колишнього Радянського Союзу.

Для БРК з ракетою РС-22 працювало 66 підприємств, з них 48 — у Росії. Ракетні комплекси створювалися за умови великої кооперації. Але з розпадом Радянського Союзу всі ці зв'язки було порушено.

Російська Федерація та інші республіки не мали права поставляти необхідні матеріально-технічні засоби для підтримання ракетно-ядерного озброєння у справному стані, так як порушувалися угоди про нерозповсюдження ядерної зброї та ракетних технологій.

У зв'язку з цим технічний стан та безпека експлуатації ракетних комплексів швидко почали погіршуватися. Втрачався контроль за озброєнням, що є неприпустимим. Закінчувався гарантійний термін експлуатації ядерних боєприпасів. За висновками розробників та генеральних конструкторів, перевищення гарантійних строків більш як на два роки могло призвести до неконтрольованих хіміко-фізичних процесів. Такий висновок було зроблено в спеціальних документах значно раніше розпаду СРСР і залишення ядерної зброї в Україні. Гарантійний термін ракет РС-18, РС-22 без проведення доробок російськими підприємствами мав закінчитися в 2000—2001 роках.

Під час проведення регламентів ЯБП було декілька випадків виходу з ладу систем автоматики та запобігання внаслідок створення в гермооб'ємах блоків непередбаченої концентрації водневої суміші, що значно ускладнювало підтримання ядерної безпеки блоків при їх експлуатації. Збереження одночасно значної кількості ЯБП у сховищах призвело до підвищення температур у сховищах до гранично допустимих експлуатаційною документацією норм.

У засобах масової інформації, як відомо, в ті часи з'явилося багато повідомлень, що «в ШПУ 43-ї Ракетної армії зріє новий Чорнобиль» та інше.

Безумовно, ядерна зброя і стратегія ядерного стримання здатні були б гарантувати безпеку і вагому роль України у воєнно-стратегічній сфері. Але за умови, якщо Україна була б справді ядерною державою. А мати ядерну зброю у тому стані, в якому вона опинилася, могло призвести до того, що ця зброя більше загрожувала самій Україні, ніж комусь іншому.

На наш погляд, рішення стосовно бути чи не бути ядерній зброї в Україні приймалося виважено, протягом чотирьох років — з липня 1990-го по грудень 1994 року, коли Україна приєдналася до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї.

Час міркувань та оцінок закінчився і почався процес ліквідації, виконання Україною зобов'язань перед світовою спільнотою.

Тому сьогодні ставити питання про відмову від прийнятих рішень — це можливо тільки на рівні особистих думок автора статті, який на це має право. Але в жодному разі не на державному рівні.

Не зовсім зрозумілі спроби автора провести думку про те, що військові поспішають виконувати ліквідаційні заходи.

По-перше, є відповідний технологічний процес і його прискорити неможливо. По-друге, якщо прискорювати хід ліквідації, виконуючи величезний обсяг робіт, то швидше закінчиться існування 43-ї Ракетної армії, і немає сенсу закінчувати ці роботи з «комсомольським ентузіазмом». А це, як кажуть, рубати гілку, на якій сидиш.

Дивує і те, що автор статті проводить думку про те, що саме генерали та офіцери 43-ї Ракетної армії вважаються ініціаторами, організаторами та виконавцями процесу ліквідації. І ця думка нав'язується суспільству.

Ми ще раз наголошуємо, що військові виконують рішення керівництва держави, всі ліквідаційні заходи чітко сплановано та визначено у трьох окремих програмах, затверджених урядом. В них визначено конкретні обов'язки міністерств та відомств, які залучені до процесу ліквідації СНО в Україні, в тому числі і Міністерства оборони, а також конкретні терміни знищення кожної ШПУ та кожного САК.

Усі графіки ліквідації БРК РС-18 та РС-22 складалися з урахуванням гарантійних термінів ракет та остаточної дати закінчення ліквідації СНО в Україні (05.12.2001 року), визначеної Договором «Старт-1», до якого Україна приєдналася останньою (06.12.1994 року). До відома читачів, держави — правонаступниці СРСР по СНО (Білорусь та Казахстан) приєдналися до цього Договору ще 1992 року.

Хочемо заспокоїти читачів. Жодна міжконтинентальна балістична ракета не була знята з бойового чергування за особистим рішенням генералів. Щоденно «цим генералам» надавалися доповіді щодо стану вихідного становища ракетної зброї та випадків виникнення несправностей ракет (станом на початок липня 1996 року їх вже виникло більш як 60). По кожному випадку командуванням армії приймалися відповідальні рішення з організації їх безпечної експлуатації.

Пропозиції, незначну кількість яких висуває автор як варіанти використання ракетної зброї в Україні, згадані в статті генерали письмово, у значно розширеному обсязі, обґрунтовано подавали до Верховної Ради України. Але рішення було прийнято одне, і армія, згідно зі своїми конституційними обов'язками, приступила до його виконання.

По кожному ракетному полку приймалися окремі письмові рішення Міністра оборони України, згідно із затвердженим графіком ліквідації. Тому невиконання графіка могло означати лише одне — низьку фахову підготовку воїнів-ракетників та сумнів у їхній спроможності виконати поставлені завдання.

Виконання програм перебуває під жорстким контролем уряду, а процедури ліквідації СНО, які передбачені Договором про скорочення СНО від 1991 року, контролюються національними космічними засобами США, а за необхідності — інспекціями на місцях.

За період проведення ліквідаційних заходів особовим складом 43-ї Ракетної армії виконано великий обсяг робіт:

— вилучено та відправлено до місць утилізації 176 МБР;

— відстиковано 176 головних частин (ГЧ) від ракет;

— переведено в безпечний стан та відправлено на передзаводські бази РФ 1272 ядерні боєприпаси (ЯБП);

— злито та відправлено до місць зберігання (утилізації) 13522,17 тонни компонентів ракетного палива (КРП): амілу — 9828,3 т, гептилу — 3668,9 т;

— нейтралізовано 130 ракет РС-18, при цьому кожну ракету звільняли від парів гептилу та амілу протягом семи діб.

Завантаженість військовослужбовців під час проведення ліквідації на бойових ракетних комплексах (БРК) в цей період збільшилася в 9—10 разів відносно завантаженості при експлуатації БРК в колишньому СРСР. Аналогів виконання такого обсягу небезпечних робіт у такі терміни до цього часу не має жодна держава світу. Всі роботи виконано без порушення технології та створення передумов до виникнення надзвичайних ситуацій. Тому, м'яко кажучи, образливо читати слова автора про «згубну ліквідаційну практику військових...».

Хотілося б звернути автора статті до тих його колег-журналістів, які свого часу знайшли можливість виїхати до місць ліквідації ракетної зброї і побачити все своїми очима, порозмовляти з офіцерами і прапорщиками, які з болем у душі, але з високою професійністю виконують ці роботи, розумію-

---

30 вересня — Всеукраїнський день бібліотек

Спочатку було слово... друковане

(Початок на 1-й стор.).

Завтра — день бібліотек. І не просто бібліотек, а вітчизняних. Уловили різницю? Час поговорити не загалом про користь бібліотечної справи і вкотре засмутитися щодо підступності вогню, який знищив Александрійську бібліотеку, а задуматися, чим живе нині наш бібліотекар і сховище знань, ним опікуване.

Цей день так близько розташувався біля Дня знань, що дехто може навіть не зосередитись: які такі проблеми у бібліотеки? Книжки — не комп'ютер, не зламаються і вірус не візьме, а порох із них буде стерто дбайливими руками бібліотекаря і метушливими —неуважного читача.

Спочатку — листи, що надійшли до редакції без прив'язки до свята. Перший — від завідувачки дитячої бібліотеки **Н. Бойко** з Полтави. У ньому не просто емоції, це волання про допомогу, біль за улюблену справу:

«Бібліотека — скарбниця культури. І працюють тут професіонали, які знаються на багатьох галузях життя. Ми звикли до того, що віник і швабру купуємо за власні гроші. Державі начхати на те, що працівники та читачі сліпнуть через постійну економію електрики. Та й нові книжки і періодика — небачена розкіш.

Ми навчилися працювати з простягнутою рукою. Це приниження для людей з вищою освітою, з досвідом роботи. Для фахівців, які люблять свою справу, отримують задоволення від неї. Десятиріччями у людей культивують образ бібліотекаря як жінки в мішкуватому старомодному одязі, без косметики. Словом, «сірої мишки». Тож дехто вважає, що їй не треба ні їсти, ні гарно вдягатися, ні відвідувати перукарню, ні виховувати дітей. Ось і перевели нас на хліб—воду».

Другий лист — звернення **Української бібліотечної асоціації** до Президента й уряду:

«Нам прикро відзначати, що жоден обнадійливий для бібліотек указ Президента країни, постанова уряду чи закон Верховної Ради не виконуються. В 1995 році було нарешті прийнято Закон ВР «Про бібліотеки і бібліотечну справу», у 2000 році до нього було внесено зміни щодо фінансування бібліотек та соціальних гарантій їх працівникам. Але поточна практика є суцільним порушенням цих законів. Сьогодні бібліотеки фінансуються вже навіть не за «залишковим принципом», а поза його межами.

Ми запевняємо, що володіємо високим професіональним потенціалом і усвідомлюємо, що наша місія —розвивати національний інформаційний простір. І робимо все можливе для її виконання.

Ми розуміємо, що подолати бідність можливо лише за умови оздоровлення всієї економіки. Але звертаємо увагу можновладців на те, що вже тепер треба вжити заходів і відвернути катастрофу національної бібліотечної справи.

Поповнення фондів украй незадовільне. Бібліотеки не у повному обсязі задовольняють попит на літературу і пресу, неухильно скорочується їх мережа. Оплата високоінтелектуальної праці бібліотекарів на рівні різноробів. Молодь не прийде працювати, якщо цей труд не буде оцінено і оплачено відповідно».

Стиль цього відгуку дає певні підстави розглядати його як превентивну атаку

бути виконаний

чи, що вимушено знищують те, чому присвятили все своє життя. Вони виконують рішення Президента і уряду. Інакше в армії бути не може. Наказ має бути виконаний. Може, ці пояснення для когось є прописною істиною, але ми вимушені про це згадати, прочитавши серіал пана А. Беня.

В останньому номері серіалу автор робить висновок, що «генерали та бізнесмени — організатори та учасники ліквідаційного процесу в 43-й Ракетній армії, таки могли мати пряму економічну зацікавленість в якнайповнішому освоєнні іноземної допомоги на ліквідацію ракетно-ядерного озброєння».

Він попереджає, що після відзначення 10-ї річниці української незалежності, щоб не затьмарювати читачу святкування, повідає інформацію про те, хто і як знищив ракети, ШПУ, інфраструктуру армії і при цьому ще й «доларову зелень» з рук не випустив.

З цього приводу вважаємо за необхідне нагадати, що інформацію автору серіалу надає «принциповий полковник» та інші. Уже два роки тому вони обрушували на читача подібну брудну інформацію в деяких засобах масової інформації з приводу можливих зловживань у ході ліквідаційних заходів — це і розкрадання, і поганий облік техніки, яка надавалася США, нанесення збитків державі через несплату податків, сприяння приватним організаціям в отриманні контрактів, родинні зв'язки тощо. Мабуть, про це піде мова у черговій публікації.

Мало того, цей «принциповий полковник», який брав активну участь у підготовці та реалізації ліквідаційних заходів, чомусь протягом чотирьох років мовчав, а тепер виступає як великий захисник інтересів України. (Доречно відзначити, що присягу на вірність народу України він прийняв майже останнім у 1994 році).

За всіма цими матеріалами та зверненнями на об'єктах 43-ї Ракетної армії з 1999 року по 1.07.2001 року було здійснено близько 100 перевірок працівниками КРУ, Генпрокуратури, СБУ. Порушень, що передбачають карну відповідальність, не виявлено.

Якщо казати про те, що реально придбала більшість генералів та офіцерів 43-ї Ракетної армії, самовіддано виконуючи службові обов'язки в умовах іонізуючих випромінювань, парів гептилу, то це онкологічні захворювання, вторинний імунодефіцит та інші хвороби.

Генерали і офіцери 43-ї Ракетної армії, які «... з комсомольським ентузіазмом...» виконують міждержавні обов'язки України.

P. S. Це вже не перша стаття з серії тих, які поливають брудом воїнів-ракетників... Найближчим часом ми маємо намір опублікувати велике історико-соціологічне дослідження, де дамо грунтовну відповідь на всі питання, вже поставлені і які ще можуть бути поставлені з часом, щоб не було більше місця інсинуаціям.

А що стосується А. Беня... Хай читає «Витязя в тигровій шкурі» Шота Руставелі: «Каждый мнит себя героем, видя бой со стороны...»

Просимо редакцію газети «Голос України» надрукувати цю статтю без змін.

За дорученням колективу військовослужбовців 43-ї Ракетної армії та звільнених з лав Збройних Сил України ракетників (оригінали підписів у редакції).

Думки оглядача

Насамперед хочеться подякувати опонентам під погонами за те, що підхопили ініціативу газети і не уникнули нагоди повернутися до однієї з найболючіших сторінок у новітній історії української держави — позбавлення її ракетно-ядерного щита. Пригадуєте, хтось з відомих сказав, що нова війна починається тоді, коли забувають стару. З ганебними сторінками в історії держави така само ситуація. Тому й «ворушимо старе», тим паче що воно водночас і нове — ліквідація в Україні стратегічних ядерних сил ще не завершилася.

Дискутувати із написаним у листі нині немає потреби. Хоча б тому, що його автори заперечують те, чого я не стверджував, не спростовують наведені у п'яти публікаціях «Капітуляції...» конкретні фактичні дані про ракетно-ядерне обеззброєння України. І навіть навпаки — вдаються до зібраних під час журналістського розслідування фактів задля висловлення власних суджень й оцінок того процесу. Це їхнє конституційне право. Якщо й доводиться визнавати свій авторський прорахунок, то лише в одному. Чесно кажучи, сподівався, що офіцери-ракетники, які віддали становленню РВСП найкращі роки життя, поділяють моє патріотичне (а своє ще й професійне) почуття з приводу поспішливих рішень політиків про всемасштабне позбавлення України її ракетно-ядерного щита. А виходить якось навпаки...

Та обнадіює те, що, заглянувши до словника, мої опоненти мають правильну уяву про істинне (у прямому розумінні) значення найганебнішого для будь-якого офіцера поняття «капітуляція». І навіть вжитий журналістом у переносному значенні термін сприймають не без його глибинної сутності...

Інша справа, що стиль цього відгуку дає певні підстави розглядати його як превентивну атаку (вишколеному генералітету 43-ї вінницької ракетної армії не відмовиш у розумінні значення превентивного удару). Що вони хочуть у такий спосіб упередити — дізнаємося зі слів самих опонентів (цитую): «... з приводу можливих зловживань у ході ліквідаційних заходів — це і розкрадання, і поганий облік техніки, яка надавалася США, нанесення збитків державі через несплату податків, сприяння приватним організаціям в отриманні контрактів, родинні зв'язки тощо. Мабуть, про це піде мова у черговій публікації».

Не скажу про окремих офіцерів — авторів листа, а ось генерали 43-ї РА тут даремно скромничають, лише припускаючись думки, що саме про подібні ганебні речі йтиметься у моїх наступних публікаціях за результатами журналістського розслідування. Я генералам особисто і не раз пояснював, що хочу принципово розібратися, кому було вигідно позбавити третю у світі ядерну державу Україна стратегічно-ракетного щита; чому найризикованішу роботу в 43-й РА виконували офіцери, прапорщики, солдати, а мільйони американських доларів за ліквідацію ракетно-ядерної зброї отримали кілька приватних фірм, серед засновників яких — генеральська рідня. Чому одним — «почесна грамота», страшні хвороби-білки, мізерна пенсія, іншим — «доларова зелень» і чуття «хозяїна жизні».

... Як про це не писати заради вас, панове офіцери, генерали, а тим паче заради ваших зобиджених підлеглих. Ми зобов'язані це зробити, незважаючи навіть на те, що після багатогодинних розмов у генеральських кабінетах 43-ї РА один з генералів, потискуючи на прощання руку авторові цих рядків, заявив прямо: судитимемося з вами до останньої краплі крові. Охоче вірю, бо бачу, як судяться з іншими. А шкода, адже споконвіків справжні офіцери «до останньої краплі крові» займалися іншою справою...

А щодо цитати з «Витязя в тигровій шкурі» про геройство і боягузтво, то прошу звернути увагу: незважаючи на очевидний ризик потрапити у немилість не лише до генералів, а й відомих державних мужів, автор журналістського розслідування за чужі спини не ховався, до псевдоніму не вдався. На відміну від самих генералів, які атакували редакцію з вимогою опублікувати такого листа, але своїх підписів під ним не поставили. До речі, дозволю собі нагадати офіцерам-авторам, котрі вочевидь зараховують себе до високоосвіченої еліти українського війська: «Витязь у тигровій шкурі» давно перекладено українською мовою. Почитайте, там окрім уже процитованих вами є й інші промовисті слова...

Анатолій БЕНЬ.

P. S. Результати журналістського розслідування про «блиск і убогість» ракетно-ядерного обеззброєння читайте в наступних публікаціях «Капітуляції».

Про життя бібліотек — розмова з президентом Української бібліотечної асоціації **Василем ДРИГАЙЛОМ.**

— Василю Герасимовичу, сьогодні оплата праці бібліотекарів — найболючіше питання? Що обіцяє держава берегиням книги напередодні свята?

— Відомо, що з 1 жовтня бюджетникам піднімуть зарплату на 15 відсотків. Чи стане це істотним економічним злетом бібліотекарів — навряд чи, коли врахувати, що бібліотекарі додадуть до мізера — 130 гривень. На I Міжнародному семінарі щодо впровадження нових технологій у бібліотечній сфері прозвучала така статистика: український бібліотекар отримує 2 (!) відсотки від заробітної плати німецького бібліотекаря. Не треба брати калькулятора, щоб зрозуміти різницю.

— А законодавча підтримка?

— Весною 2000 року було видано Указ Президента «Про невідкладні заходи щодо розвитку бібліотек України». У ньому — наміри, шляхи, пропозиції, але більшість сподівань усе-таки покладено на допомогу місцевої влади. Тому — залежно від її ініціативи — й такий різний рівень забезпеченості фондів і працівників бібліотек. Особливо сумно за сільські бібліотеки. І рано чи пізно місцевій владі доведеться повернутися обличчям до бібліотек. Аби не пізно...

Державою гарантовано кожній бібліотеці гроші на придбання 30 нових книжок або двох періодичних видань. Пожертви громадян і організацій становлять приблизно 30 відсотків надходжень. Хтось допоміг із комп'ютером, хтось із ксероксом, але це не розв'язання проблеми.

— Без комп'ютера та Інтернета не уявити нині повноцінного доступу до інформації.

— Про комп'ютеризацію бібліотек багато було розмов. У Києві з цим проблем майже немає. А щодо інших регіонів, то, наприклад, на Львівщині лише 9 із 33 вузівських бібліотек мають комп'ютери.

До речі, з метою поліпшення доступу громадян України до інформації через Інтернет Центр інформаційних ресурсів Посольства США в Україні оголосив тендер на грант у 700 тисяч доларів. Його вибороли 34 бібліотеки з різних регіонів України (з них лише три столичні). Ці гроші пішли на закупівлю комп'ютерної техніки, навчання персоналу і, головне, на безплатний Інтернет для читачів. Проект розраховано на два роки.

Співпрацюємо ми також із Гете-інститутом, Французьким культурним центром, Британською радою в Україні, Міжнародним фондом «Відродження». Вони організували студії «Перспектива» для молоді українських бібліотекарів.

Юлія ПОТАПЕНКО.

Фестивалі

«Кобле-ВО!» — фієста для... пляжників

Під «зав'язку» курортного сезону на чорноморському узбережжі Миколаївщини відбувся унікальний фестиваль.

Уявіть собі отаку ідилію: ви, аби врятуватися від спеки, зайшли по саму шию в море, а на пляжі для вас дають концерти відомі співаки — ну, хоча б ось «Ляпіс Трубецькой»... Уявили? А уявивши, чортихнулися, мабуть: «Маячня!». А от і ні! Це можуть підтвердити близько 15 тисяч відпочивальників, для яких і було влаштовано «Кобле-ВО!». Не всі, звичайно, сиділи в морській воді три дні (а саме стільки тривала ота сієста), хтось загорав на пісочку, хтось попивав пиво чи мінералку у затінку, а хтось і сам брав участь у конкурсах чи змаганнях, на які був багатий фестиваль.

Утім, назва його потребує розтлумачення. На узбережжі Чорного моря й Тилігульського лиману, на кордоні Миколаївської та Одеської областей розташувалося селище Коблево. Адміністративно до нього входять не тільки населений пункт на трасі Одеса — Миколаїв, а й доволі велика рекреаційна зона з десятками санаторіїв, профілакторіїв, баз відпочинку, де водночас можуть відпочивати і набиратися сил 25 тисяч осіб.

Природно-кліматичні умови тут, на стикові моря, лиману й степу, чудові — рівня, можна твердити, курортним зонам Середземномор'я чи Болгарії. Та й оздоровниць є чимало зразкових. Немає одного — міжнародної популярності. Звичайно, багато важить облаштованість курортної зони — коблевській «тягатися» із відомими зарубіжними щодо цього поки що важко. Хоча останнім часом дещо робиться: відремонтовано дороги, каналізаційні й очисні споруди, мережі водопостачання, впорядковано пляжі, розвиваються сфери торгівлі, побуту і розваг. Однак ще більше слід зробити, аби підтягтися до міжнародного рівня.

З другого боку, Коблевській курортно-оздоровчій зоні не вистачає просто «розкрутки», про неї надто мало знають не тільки за кордоном, а й навіть у нашій країні. Й тому їдуть: хто багатий — на якісь там заморські острови, хто середнього достатку — до Криму чи в Карпати (хто бідний — нікуди, зрозуміло, не їде). Для популяризації Коблево і було замислено провести тут міжнародний фестиваль курортних мистецтв «Кобле-ВО!». Не важко здогадатися, що в цій назві «ВО!» має означати вищий клас відпочинку й задоволення. Створено навіть, не без підтримки регіональних та місцевих властей, які відверто зацікавлені в розвиткові рекреаційної зони, Фонд розвитку курортних мистецтв «Кобле-ВО!». До організації фестивалю, крім нього, прилучилися телекомпанія «НІС-ТВ», численні спонсори з-поміж комерційних структур і — фієста відбулася! Ліпше було б, може, провести оте свято ще на початку чи у середині курортного сезону, та швидко тільки казка мовиться. А щоб її придумати та наяву влаштувати...

Головне, що перший млинець не пішов нанівець. А чого тільки на тому фестивалі не було! Численні концерти —то само собою. А не менш численні конкурси! Ну хоча б «архітекторів» піщаних споруд, плавців на надувних матрацах, пляжних красунь чи шанувальників пива... А парусна регата яхтсменів! А Кубок України з пляжного волейболу! А феєрверк на воді! Одне слово, добре повеселився весь відпочивальний люд. А організатори фестивалю не так цим утішилися, як набули уроки на майбутнє. Бо ж «Кобле-ВО!» — захід не разовий. Надалі він має стати ще масовішим (адже нині його міжнародний статус визначали поки що участь, окрім самої України, лише Молдови, Росії та Білорусі), набути нових, притаманних тільки йому граней. А визначення яке: фестиваль курортних мистецтв! Цілком імовірно, що саме через «Кобле-ВО!» дізнаються про унікальну рекреаційну зону і в далекому зарубіжжі й, дивись, знайдуться там охочі побувати тут. Аби, відпочивши, селищу, регіонові, країні нашій, між іншим, свої немалі грошики залишити. Як це, власне, й заведено на курортах європейського зразка.

Георгій ВОРОТНЮК.

Миколаївська область.

Фото Миколи ЗІНЧУКА.

Один з генералів заявив прямо: судитимемося з вами до останньої краплі крові

Сир, що кусається. Ціною

 Реалії

Уже зо два місяці минуло з часу тієї випадкової зустрічі, а слова, почуті від бліденької дівчинки, засіли в мозку: «Це сир? А я його колись уже пробувала...» Їхав електричкою до Роздільної, у ранковій метушні не встиг вдома поснідати й уже у вагоні вирішив підкріпитися бутербродом із сиром. А вони сиділи навпроти — молоді ще батько й мати та двоє їхніх діток: дівчинка років дев'яти і шестирічний хлопчик. З уст дівчинки й пролунала ота фраза. Мати присоромила її, вийняла окраєць хліба й кілька помідорів, сказавши при цьому мені: «У нас є що поїсти» а батько «вийшов попалити». Та я вже дав дітям по бутерброду, взамін узявши помідор. «Заспокойтеся, —сказав матері, — ну захотілося раптом дитині сиру, що ж тут такого?» Поволі розговорилися. З'ясувалося, служили вони в Луганській області (він вільнонайманий водій, вона — на майновому складі). Тепер ось їхню частину розформували, їдуть на батьківщину, на станцію Затишна — там тепер шукатимуть щастя. У військовому містечку за мізерних, як на теперішні ціни, зарплат не розкошували. «Так що ви пробачте їй, — мовила зі сльозами на очах мати, — де їм було бачити оті сири. На хліб, картоплю, крупи й молоко ледь наших заробітків вистачало...».

Так, тверді сири тепер «не по зубах» не тільки отаким бідолашним сім'ям з низькими статками, пенсіонерам, інвалідам. А й тим, хто начебто має доходи, передбачені прожитковим мінімумом, чи й дещо вищі. Для більшості отой продукт — делікатес. За розмаїття сортів черг за сиром не спостерігається. Причина одна — ціни, що аж надто «кусаються». Справді, чи багато хто спроможеться заплатити 14—18 гривень за кілограм посереднього і 22—35 гривень високоякісного сиру? «Та хай він, — якось почув від молодиці, що позирала на той делікатес через скло вітрини, — хоч французькою до мене заговорить, за такі гроші не куплю». Імпортних сирів у наших магазинах також стачить, та більша частка цього харчу «говорить» усе-таки українською, тобто випускається вітчизняними підприємствами. Отож вони «накручують» ціни, аби самим жирувати?

— Виживати, — поправляє Валентина Мах, директор Фрунзівського молокопереробного заводу на Одещині. —Закладаємо мінімальну рентабельність і сирів, й іншої продукції, аби лиш не відстати від конкурентів, хоча б якось удосконалювати техніку й технологію, розширювати асортимент, підвищувати якість. Собівартість сировини надто висока — звідси й ціни готової продукції...

Що — переробні підприємства переплачують селянам, власникам корів?

— Де там! — бідкаються в селах і того самого Фрунзівського, і сусідніх Великомихайлівського, Балтського, інших віддалених від Одеси районів, що мають власні молокопереробні заводи, —Віддаємо молоко за безцінь...

Справді, більш як по 60 копійок за літр ніхто не платить. З приміських районів молоко ще йде на одеські, іллічівські, ізмаїльські, білгород-дністровські ринки, де ціна на нього все-таки удвічі вища. А за сотню-другу кілометрів оту делікатну продукцію, здатну скисати, не повезеш. То звідки усе-таки оті «ножиці» між ціною молока і ціною сиру?

Передусім чималі витрати «накручують» колесами своїх багатокілометрових рейсів молоковози переробних підприємств. Добре відома схема заготівлі молока за останні роки. Раніше Фрунзівський завод одержував щодня близько 20 тонн сировини з близьких колгоспів свого ж району. Та за перебудовних часів тваринництво там здебільшого звели нанівець, корівок із ферм, реформуючи КСП, під ніж пустили чи як частки майнових паїв селянам роздали. Одне слово, висохло колгоспне джерело. Натомість заструмило інше — з селянських обійсть. На Фрунзівський завод тепер завозять молока вдвічі більше — до 40 тонн на день. Однак не тільки зі свого, а й з Ширяївського, Красноокнянського, інших районів. А Цебриківський сирзавод, що у Великомихайлівському районі, Балтський молочноконсервний комбінат «освоюють» села навіть Вінницької, Миколаївської, Кіровоградської областей. Загалом співвідношення заготівлі молока в регіонах з отих двох джерел —колективного та приватного — близько 30 відсотків до 70, на користь другого, звичайно. Але, з огляду на таку широку «географію» заготівлі, витрати на транспортування — величезні. Та іншого виходу поки що немає.

Сама організація заготівлі молока в так званому приватному секторі, що ґрунтується тепер на домашніх міні-фермах (від однієї до кількох корів), теж потребує чималих затрат. По селах устатковуються приймальні пункти з холодильниками й приладдям для визначення якості продукції, заготівельникам виплачують зарплату й преміальні (інакше добросовісних людей не залучиш), для них утримують гужовий транспорт, навіть мотоцикли й автомобілі). Прагнуть переробні підприємства заохотити й сільради, аби раптом там хтось із конкурентів не перебіг дорогу.

На відпускну вартість сирів, іншої молочної продукції переробних заводів впливають і зростання цін на енергоресурси, техніку, матеріали, надмірні податки. А там ще — «накрутки» торговельних організацій. Ось і стає отой сир для більшості наших співвітчизників «не по зубах».

Де ж вихід? Він, з одного боку, в підвищенні купівельної спроможності населення. З другого — у зниженні вартості сиру й іншої молочної продукції.

Наскільки реальна найближчим часом перша умова — не розглядатимемо, хоча здійснення її весь час декларують виконавчі структурні влади. А друга? Днями під Одесою відбулася виставка-аукціон племінної худоби. Вона ледь вмістила експонати сотень сільгосппідприємств і бажаючих з ними ознайомитися. Переважали фахівці з новостворених агропідприємств, що вирішили відроджувати тваринництво на новій основі — шляхом розведення елітних порід худоби. Перспективність таких підходів засвідчує, приміром, практика асоціації сільгоспкооперативів «Прогрес» Ізмаїльського району, де головує Герой Праці Микола Миндру. Там зберегли племінну череду корів: щороку одержують від кожної понад 7 тисяч кілограмів молока. До того ж і високоякісного, і порівняно дешевого, бо корми для худоби готуються за всіма вимогами науки, діють автоматика й механізми для зберігання й охолодження молока. Все оте — недоступне для домашніх міні-ферм.

— Саме через відродження в реформованих сільгосппідприємствах великих ферм на основі передової селекції та генетики, — переконаний головний організатор виставки-аукціону заслужений працівник сільського господарства України професор Василь Федоряка, —зможемо здолати кризу в тваринництві і наповнити наші ринки високоякісними й значно дешевшими, доступними усім прошаркам населення тваринницькими продуктами.

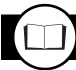
Георгій ВОРОТНЮК.

Одеська область.

На знімку: в кожному селі знайдуться бажаючі здати молоко на переробку — якщо ціна підходяща.

Фото Валерія ДРУЖЕНКА.

 Освіта

Вона — найрозумніша, і все, що є — найкраще у світі

Ми, батьки учнів початкових класів Вільховецької школи, що у Звенигородському районі Черкаської області, дякуємо «Голосу України». У цей скрутний час ви подарували нашим дітям підручники та зошити. Це —істотна допомога.

Наша школа дуже старенька, ще батьки в ній вчилися, але працьовиті руки педагогів зробили її казковою. Усі вони у нас гарні і добрі, але ми хочемо розповісти про особливу повагу до вчительки Вікторії Мудрої. Ця людина народилася для роботи з дітьми. Вона вкладає в них свою душу, знання, уміння. Не рахуючись із часом. Коли перестав працювати цукрозавод, а за ним — і дитячий садок, вона безплатно щосуботи (у вихідний) збирала наших шестирічок і готувала їх до школи. А з якою любов'ю вони розповідають про свою вчительку! І що вона найвродливіша, і найрозумніша, і їхній клас — найкращий, і все, що є — найкраще у світі. А коли Вікторія Анатоліївна хворіла — скільки листів написали дітки вчительці до лікарні...

Цього року вчителька відзначатимемо одразу кілька ювілеїв: 10 років — педагогічної роботи, 10 років —подружнього життя і своє 30-річчя. Хотілося б зробити цій дорогій для нас і наших дітей людині приємне —поздоровити і розповісти всій Україні, які вчителі працюють у нашому селі.

На знімку: перший дзвоник у Вільховецькій середній школі — для села завжди подія.

Фото Валерія ДРУЖЕНКА.

Обід, як у королеви

 Уроки виживання

Незвична для міського жителя справа, якою колись давним-давно захопився вінничанин Олександр Поліщук, нині дає йому, уже пенсіонеру, можливість безбідно жити, а харчуватися справді по-королівськи.

Олександр Якович дотепер пам'ятає, як на студентську стипендію купив... дві курочки-цесарки. Батьки, неабияк здивовані покупкою сина, все ж похвалили його: мовляв, не розтринькав стипендію... На їхнє запитання, чому саме на такій покупці зробив вибір, хлопець щиро зізнався: «Вони такі гарні...»

Відтоді все й почалося. Більше сорока років Поліщук вирощує домашню птицю. Та не просту —породисту. Найбільша гордість господаря — кури англійської породи аргіниклон. Довго розшукував їх. Бажання мати таку птицю підігрівалося ще й тим, що м'ясо з неї, як прочитав в одному з журналів, подають до столу англійській королеві. «Ми з дружиною хоча й не королівського роду, — усміхається Поліщук, — але теж його полюбляємо найбільше, бо не лише смачне, а й корисне».

Якої лише живності не побачиш на подвір'ї будинку Поліщуків, що розташований на околиці Вінниці!.. Вайлуваті на вигляд кури-бройлери китайської породи, як пояснив господар, мають вагу 6—8 кілограмів. У голландських білохохлін своя перевага: мало їдять, «вважайте, удвічі менше, ніж інші кури», а яєць несуть нарівні. Є в Поліщука й «американці» —так він називає курей породи «брама». Але найбільше має «кудкудахталок» вітчизняних порід —українські голошиї, полтавські глинясті, декоративні. А ще тут водиться ціле розмаїття цесарок: чорні, білогруді, білі й навіть голубі.

Вирощує Поліщук й індиків-красенів. Каже, що всі вони кавказької червоної породи. Гусей має також декілька видів. І навіть голубів, що важать від одного до півтора кілограма. За ними постійно приїздять покупці з сусідньої Молдови. Навіщо вони їм? Перепродують, схоже, в Румунію. Там нібито на них великий попит, а отже, й ціна відповідна.

Щоб запобігти міжпородному схрещенню, для кожного виду птиці господар обладнав окремі клітки. Мало того, він постійно веде зоотехнічні щоденники. Дарма, що має фах будівельника, не в кожного дипломованого зоотехніка є стільки літератури, як у Поліщука. «Без відповідних знань, — зізнається він, — моє пташине царство, повірте, давно відкинуло б лапки». До речі, доглядають птицю, а нині її налічується близько 300 голів, тільки удвох з дружиною Валентиною.

Два рази на тиждень, у суботу й неділю, Поліщука можна побачити на центральному ринку. За виторгувані кошти насамперед купує корми. Це його найбільший клопіт. Шкодує ще за одним —мало, каже, у добі годин.

До Поліщука часто навідуються по консультації. Не тільки сусіди. Недавно у колективному сільгосппідприємстві села Стадниця, що у Вінницькому районі, разом з тамтешніми зоотехніками й ветлікарем шукали причини падежу качок на місцевій фермі. «Знайшли?» — «Авжеж».

По молодняк птиці та яйця до нього їдуть звідусіль. Колись, ще за Союзу, були гості аж з Норільська. «Ті люди, — каже Олександр Якович, — дізналися про мою «звірину» під час відпочинку на морі. На зворотному шляху розшукали мене. Потім і листа написали. Дякували. Прижилися мої бройлери навіть за умов суворого клімату.»

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

На знімку: Олександр Поліщук.

Фото Анатолія МАШЕВЦЕВА.

Читай, Україно, які вчителі працюють у селі!

Ворожіння на купі заліза

Коментар

Пригадуєте плакат, де Батьківщина-мати кличе? Це я про сільгоспвиробництво напередодні парламентських виборів. Офіційно вони ще не стартували, але охочих створювати стратегію майбутніх аграрних перемог вистачає вже тепер. Що вже казати про людей, яким Батьківщина доручила тяжку, але відповідальну місію бути вказівним перстом комбайнерам і дояркам. Діло було в Глевасі (Васильківський район Київської області) на аграрному семінарі. Міністр агрополітики Іван Кириленко ходив туди-сюди довкола розбитої «Ниви» і занепокоєно ділився планами щодо майбутніх польових баталій.

Ворожінню на купі заліза передувало деяке попереднє підбиття підсумків. Нинішнього року, поінформував міністр, без кукурудзи (її ж бо тільки збирають) до сільськогосподарських засіків уже засипано 38 мільйонів тонн зернових. Що значно виграє порівняно з минулорічними 19 мільйонами. Цифра неабияка, і можна порадіти за ваговитий хлібний коровай і причетних до його народження столичних аграрних стратегів. Поясню, що змушує ставитися до цих попередніх підсумків (як би воно м'якше?) з деякою часткою недовіри. Торік восени, згідно з повідомленнями МінАП, у підсумках була інша цифра: без кукурудзи зібрано майже 21 мільйон тонн зернових. Тепер кажуть про дев'ятнадцять.

Треба сказати, легка невідповідність: плюс-мінус 2—3 мільйони тонн колоскових простежується рік у рік. Що характерно, восени — плюс, а через рік, коли кількість зібраного за минулий сезон порівнюють з нинішнім урожаєм, природно — мінус. Тож, керуючися логікою і пам'ятаючи мудре висловлювання про те, що є брехня, велика брехня і статистика, ці 2—3 мільйони можна б одразу й відкинути. Щоб не засмучуватися наступного року. Втім, можливо, віднімати доведеться й більше. Напередодні виборів у районах та областях, звідки надходять зведення, чого лише не намалюють. А з цих маленьких фальсифікацій на місцях, схоже, в столиці ліплять одну велику. Інакше, як пояснити, що торік у міністерстві рапортували про те, буцім хліба намолотили — з лишком вистачить для внутрішнього споживання, а вже через місяць-другий шукали, в якому б то зарубіжжі хліба докупити.

Та Бог з ним. Чого марно минуле згадувати? Мільйоном більше — мільйоном менше... Споживачеві від самої цифри ні холодно, ні спекотно. А папір — він усе стерпить. Врешті-решт, Мінагрополітики так і називається тому, що творить політику в сільському господарстві. Себто — день завтрашній. Треба думати, саме тому міністр біля розбитого комбайна дедалі більше розмірковував про аграрне майбутнє. А ця віджила своє «Нива» — оце ж і є воно, наше майбутнє. Ні, нові «Джон Діри» під державні гарантії з наступним неповерненням кредитів і привласненням кимось цієї техніки більше не купуватимемо. Потрібні люди на цьому вже «наварились», і вдруге цей номер, мабуть, не пройде. (Чи не так, вельмишановний нині віце-прем'єре, а раніше аграрний бізнесмене Леоніде Козаченку?). Якщо стисло, то нинішня технічна стратегія сільськогосподарського відомства ґрунтується, з одного боку, на небувалій досі зношеності парку зернозбиральних агрегатів, а з другого — на неможливості аграрників купити нові через безгрошів'я. Коли коротко, вона має такий вигляд: «Іржаві комбайни — на колеса!»

За словами І. Кириленка, цього року «ми врожай «на зубах» зібрали, а наступного не збережемо, якщо тепер щось не зробимо». Про потребу «щось робити» промовисто свідчать озвучені цифри: в Україні — 50 тисяч зернозбиральних комбайнів. Робочих — 10 тисяч. Решту треба встигнути до наступного сезону відремонтувати при тому, що 22 тисячі підлягають реставрації. Багато які з них, заявив міністр, за старих часів давно вже плавилися б у мартені, а нам їх доведеться реанімувати — іншого виходу немає. Для того, щоб оптимізувати кількість зернозбиральних агрегатів, довести її до рівня 1990 року, треба відшукати 38 мільярдів гривень. Сума фантастична. Інша річ — реанімація. Для того, щоб поставити на колеса металобрухт, вистачить і 3,5 мільярда.

Узяти хоча б оцю «Ниву», міркував міністр. Нова стане в 200 тисяч гривень, а реставрація «вбитої» — тисяч 18. Політика зводиться до повернення до незаслужено забутої свого часу системи «Сільгосптехніки». Буде створено навіть пункти, де аграрники матимуть змогу здати непотрібні «секондхендівські» запчастини і отримати натомість також «беушні», але потрібні.

Крім реставрації іржі, в арсеналі Мінагропрому є й інші напрацювання, які за дефіциту комбайнів теж, треба сподіватися, посприяють поверненню України до лона хлібних житниць Європи. Приміром, використовуватиметься фактор нерівномірного дозрівання хлібів у регіонах. Щоправда, схему перекидання справних агрегатів з півночі на південь і назад визнано не досить ефективною. Техніки для транспортування «кораблів ланів» у нас один—два і на тому. Зернозбиральні агрегати йшли на південь своїм ходом, де гідно молотили. А ось повернутися вчасно додому й попрацювати там уже не встигали. Наступного року, визначили в Мінагрополітики, такі маневри доцільно провадити лише в межах області. А ось інша «таємна зброя» міністерства обіцяє бути на полях дуже навіть розповсюдженою. Йдеться про навісну обчісувальну жниварку, яку поставили на конвеєр умільці одного з підприємств Хмельниччини. Вона, вважають у міністерстві, матиме неабиякий попит, разів у десять дешевша за комбайн.

Особливості жнив за її допомогою мають приблизно такий вигляд: жниварки чіпляють до «Нив»-руйновищ, нехай навіть до тих, що не «вміють» молотити, аби лиш були в змозі пересуватися полем. Збиратимуть винятково колоски. Цю масу перемолотимо, приміром, ще одна «Нива»-руйновище. Можливий варіант: без коліс, але зі справною молотаркою. Отож, тремти, Європо: з таким оснащенням бути Україні світовою житницею! Міністр, до речі, вже охарактеризував жниварку як «наше національне надбання». А хто заперечує?

Галина КВІТКА.

На знімку: ремонт віджилих своє «Нив» — наше майбутнє.

Фото Валерія ДРУЖЕНКА.

Анекдот до теми

— Клює?
— Ще й як! Учора я десять метрових щук і відро карасів насмикав.
— А ви знаєте, хто я? Я — інспектор рибнагляду.
— А ви знаєте, хто я?
— Хто?
— Перший брехун на селі!

Інформація до роздумів

А вони не повернулися з поля

Згідно зі статистикою, з початку року загинуло більш як 200 працівників в агропромисловому комплексі. Причина трагедій у більшості випадків — неполадки техніки. Приміром, несправність електропроводки в комбайнах, що призводить до їх самозагоряння, відмова гальм у тракторах тощо...

Кінець світу

Перспектива

За інформацією Хмельницької облдержадміністрації, в області за минулий рік було знято 540 кілометрів дроту, викрадено трансформаторного та іншого устаткування на суму більше мільйона гривень. Особливо нахабно поводяться «дротяні злодії» по селах. За словами голови Хмельницької райдержадміністрації Володимира Цимбалюка, якщо тенденцію не зламати, є всі підстави очікувати, що вже цієї зими більшість населених пунктів району залишиться без світла. Тривога небезпідставна. За твердженням Хмельницького обленерго, дріт з ліній електропередач розкрадається більше як торік. Окремі спритники примудряються залазити навіть на високовольтні лінії.

— Біля кожного стовпа міліціонера не поставиш, —пояснює ситуацію начальник обласного управління міліції генерал Ігор Платонов. — Цю проблему треба розв'язувати на державному рівні. Бо сьогодні стільки розвелось отих ліцензованих пунктів приймання брухту металів, що за кожним не встежиш. Тільки в обласному центрі їх близько ста. А є ще і такі, що працюють ночами, нелегально від фірм з інших регіонів. Ми не одну сотню «дротяних злодіїв» упіймали, прикрили кілька приймальних пунктів. Але лише звівши до мінімуму їх кількість, встановивши повний державний контроль над ними, можна змінити ситуацію.

Генерал має рацію. Бо у краї дійшло до того, що «брухтова челядь» уже громить цілі дачні масиви, розворовуючи з хат карнизи, чавунні казани тощо. Навіть автор цих рядків і з ним п'ятнадцятеро сусідів зазнали двох вандальських нальотів. Дачі тепер — як після цунамі. Але, до честі генерала, одну «рейдову» групу сімнадцятирічних хлопчаків міліція затримала. 50 відсотків злочинів розкрито. Показник є, але мені від того не легше. Дача залишатиметься, як і сотні сільських хат, у пітьмі. А тим часом приймальні пункти, яким хоч і заборонено приймати дріт, чекають нових постачальників. Бо на злодіях приймальники мають свій «навар». Схема відома. Однак цей гордіїв вузол ніхто не наважується розрубати. І постає запитання: хто за цим стоїть?!

Михайло ВАСИЛАШКО.

Хмельницька область.

З пошти

Не торгуйте землею!

Шановний Голова Верховної Ради!
Шановні народні депутати!

Ми, члени колективного сільськогосподарського підприємства «Нива» Новоукраїнського району Кіровоградської області, повідомляємо, що залишаємося нереформованим колективним господарством. Незважаючи на тиск і погрози, ми вистояли і нинішнього року маємо такі результати:

Усього ранніх зернових посіяно 2265 га, з них озимої пшениці — 1200 га. Урожайність зернових — 51,2 ц/га, а озимої пшениці — 70,2 ц/га. Завдяки підбору сортів пшениці, виконанню агротехнічних заходів і погоді все зерно —продовольче.

Очікуємо непоганий врожай соняшнику, цукрового буряку, кормових культур. Маємо 2200 голів ВРХ, 1200 свиней, 8000 гусей і курей. Надій на кожну з 150 корів за вісім місяців — 2000 кг, а за рік буде не менш як 3000 кг. Переробка м'яса для КСП «Нива» — справа прибуткова (на знімку).

Завдяки прийнятому вами закону стосовно податкового тиску і стимулювання розвитку АПК ми не маємо боргів. Утримуємо, як і раніше, соціальну сферу (дитячий садок, будинок культури, будинок ветеранів, допомагаємо двом школам). І в минулому 2000 році, і в цьому 30 % валового збору зерна в нас іде на зарплати і натуроплату.

Цього року пенсіонери, які працювали в господарстві (до 10 років), одержали по 800 кг пшениці, а ті, хто трудився більш як 10 років — 1500 кг, учасники війни — 2000 кг. На заробітну плату видано 3400 тонн зерна.

І виробничі, і соціальні справи йдуть, повірте, краще ніж в оточуючих «реформованих» господарствах, але ж вони самі вирішили так жити.

Ми вас просимо: не зробіть чергової помилки (за яку тепер критикує нас навіть «діаспора», а самі ж раніше радили). Так-от, не допустіть продажу нашої землі-годувальниці.

Надто тяжко відбудовувати і відроджувати розвалене та розкрадене «реформаторами», але те, що вже нині робиться з земельними паями після одержання державних актів, незрівнянно страшніше.

Шановні народні депутати! Незалежно від того, якого ви віку, статі, не торгуйте землею! Не дайте цього зробити ворогам України. Земля — власність українського народу, і нинішніх, і майбутніх поколінь! Не створюйте умов для майбутніх революцій! Захистіть народ України!

З повагою і надією до вас члени КСП «Нива» Микола КОЗАК, Клавдія МОРОЗ, Людмила ЯВОРСЬКА, всього 656 підписів.

Ведуча «Села» Галина Квітка (тел. у Києві 441-85-76).

Генеральний директор ХТЗ Петро ТОДОРОВ:

70-річний ювілей заводу ми зустрічаємо сучасними тракторами, а не братською могилою вітчизняного сільгоспмашинобудування, як того декому хотілося

У кожного часу є свої герої і свої символи. Харківський тракторний завод — не тільки символ перших п'ятирічок, а й надія нинішнього відродження, повернення українського села до істинних селянських джерел. Первістка вітчизняного тракторобудування було збудовано в рекордно короткий термін — за 15 місяців і 1 жовтня 1931 року він став до ладу діючих підприємств.

Маловідома сторінка. Перший директор ХТЗ Пантелеймон Іванович Свистун на заводі днював і ночував. Уже через півроку роботи завод почав щодобово випускати 100 тракторів. За ці видатні на ті часи здобутки його було нагороджено орденом Леніна. У квітні 1935 року завод уже рапортував про 100-тисячний трактор. А в 38-му Пантелеймона Івановича Свистуна терміново відкликали до Москви. Його заарештували і розстріляли. І тільки майже через двадцять років реабілітували, а майже через шістдесят років указом президента Росії Бориса Єльцина рідним Пантелеймона Івановича було передано на зберігання найвищу нагороду держави, якої вже не було...

Перші трактори марки ХТЗ мали потужність лише 30 к.с. Продукція Харківського тракторного сьогодні — це ціла гама сільськогосподарських машин найрізноманітнішого класу: від міні-трактора Т-012 до потужних гусеничних двохсотсильних ХТЗ-200. Новинка сезону — трактор загального призначення потужністю до 240 к.с.

Універсальність, економічність, добра маневреність і надійність харківських машин зробили їх популярними серед споживачів. Їх експлуатують на різних континентах, у різних кліматичних зонах. За роки свого існування ХТЗ випустив більш як 3.000.000 тракторів.

Первісток ХТЗ випуску 1931 року.

Новинка сезону ХТЗ-22021, потужністю до 240 к.с.

— Петре Прокоповичу, кажучи про сьогодення Харківського тракторного заводу, не можна не згадати його день учорашній. Може, так краще зможемо побачити себе в дзеркалі історії, оцінити, які ми є, чого варті? Який погляд нинішнього генерального директора ХТЗ на вже далекі тридцяті роки, на багато поколінь попередників?

— Маючи сьогодні такий високий рівень розвитку техніки, кадрового потенціалу, як директор великого сучасного підприємства, не можу не дивуватись, який великий був ентузіазм людей, які збудували наш завод лише за 15 місяців. Так, трактор був у ті роки простий, мало чим схожий на ті складні машини, що ми їх робимо сьогодні. Проте було створено підприємство, а згодом і трактори, які відіграли величезну роль у становленні сільського господарства країни. Я завжди кажу: якщо в ті часи, без особливих механізмів, наші попередники змогли звести завод, випустити перші вітчизняні трактори, то сьогодні нам, маючи таку солідну технічну базу, гарну освіту, багаторічний досвід, гріх не бути гідними їх.

— Знаменитий вислів «Що вигідно Фордові, те вигідно Америці» в українському варіанті міг би лунати так: «Що вигідно ХТЗ, те вигідно Україні», маючи на увазі, що Україна — це передусім найкращі чорноземи, невикористана, на жаль, донині найбагатша світова житниця.

— Якоюсь мірою цей принцип у нашій країні останніми роками декларується, що вже добре. Але, на жаль, не завжди знаходить відображення в дійсності. Слід пригадати, що ситуація, яка виникла в 90-х роках в аграрній галузі України, була досить складна. Різко зменшилася платоспроможність сільських господарств. Порушено економічні зв'язки країн СНД. З'явилися кордони. Все це різко ускладнило роботу таких великих підприємств, яким є ХТЗ. Це був дуже серйозний удар по заводу, який ми ледве витримали. В 1995—1996 роках ситуація була щонайкритичніша. Український уряд (тепер уже можна відкрити карти) розглядав питання про існування тракторобудівної галузі в країні. Хоча і ми, і багато інших фахівців розуміли: Україна не може не мати свого трактора. Нав'язувалася і здійснювалася ідея масової закупівлі сільгоспмашин за кордоном. Була думка, що треба брати за прототип найкращі зарубіжні трактори і намагатися їх виробляти на нашому заводі. Як показало життя, такі проекти неспроможні, ведуть у глухий кут. Завезені трактори і комбайни, в меншій, щоправда, кількості, аніж хотів дехто із керівників, тепер уже потребують поставок вузлів і запасних частин, що коштуватиме експлуатаційникам недешево. Потім настав час повертати гроші за придбану в кредит техніку під гарантії держави. Але в більшості господарств таких грошей немає, бо імпортні машини в 5—6 разів дорожчі від нашого трактора. Посередницькі бізнес-структури також не поспішають повертати борги. На сьогодні борг за роздану в такий спосіб техніку становить 2,5 млрд. грн. Для сільгоспмашинобудування України це величезна, колосальна сума, майже трирічний валовий показник галузі. А якби ці кошти, які пішли з країни, було свого часу спрямовано на вітчизняне машинобудування, то ми, мабуть, нині не казали б про проблеми створення вітчизняного комбайна, модернізацію тракторного виробництва, заводів, які виготовляють причепні знаряддя. Їх, напевне, було б уже знято. Отака ціна стратегічної помилки.

— Помилки чи певного інтересу цілком визначених державних структур і можновладців?

— Гадаю, і те, і те. Поміркуйте тільки, якою наївною була для фахівців пропозиція копіювати, наприклад, американські трактори, коли загалом економіка країни на порядок нижче від економіки США. І одного бажання ХТЗ робити такі машини було б вочевидь недостатньо, коли все треба розпочинати з металургії, з елементної бази, із зовсім інших марок сталі. Який сенс у складанні зарубіжних вузлів та агрегатів на вітчизняному конвеєрі та ще під маркою вітчизняного виробу? Фікція, профанація — не більше.

Отож, хоч як нас «агітували», навіть силовими методами, ми цим шляхом не пішли. Ми вважали і вважаємо до сьогодні, що найприйнятніший шлях — шлях модернізації техніки, яку випускаємо, створення машин на тій елементній базі, що є в СНД, із застосуванням окремих зарубіжних висококласних вузлів та агрегатів. Ідеться передусім про заміну двигуна.

— У бідній країні з відсталою, за світовими мірками, економікою важко виробляти сучасну техніку, але ще важче її реалізувати...

— Є світовий досвід, і нічого нового нам, мабуть, винайти не вдасться. Довгочасні пільгові кредити і лізинг. Проте банки наші від цієї, здавалося б, вигідної та перспективної справи відійшли вбік. Тому замість залучення капіталу ми пішли шляхом залучення товарних кредитів. У 1997 році на ХТЗ відбулася нарада під керівництвом Президента Л. Кучми з питань лізингу сільгосптехніки. На той час Харківська область мала в цій справі чималий досвід. За три роки сільгосппідприємства області отримали 700 нових тракторів. Товарний кредит було цілком погашено. Це починання підтримала і Верховна Рада законом про лізинг. Система почала працювати. Ще через два роки Президент прийняв рішення про створення потужностей під випуск нових тракторів ХТЗ. Але, на жаль, усі ці рішення не було доведено до логічного завершення. Надто часті зміни уряду закінчувалися коли не зміною курсу, то вже зміною тактики обов'язково. Щоразу доводилося заново доводити, відстоювати, пробивати очевидні речі. Поки нарешті уряд В. Ющенка не поставив хрест на лізингу взагалі. І це, попри всі раніше прийняті рішення. Звісно, з точки зору фінансиста схема повернення лізингових коштів була недосконала. Але поліпшувати її ніхто не збирався. А в результаті цивілізований шлях лізингу в нашій країні, схоже, наказав довго жити.

— Петре Прокоповичу, за останні десять років ХТЗ розробив і довів до серійного виробництва не менш як 20 нових машин, більше, ніж за всі попередні роки. Чи знайшли вони свого покупця? Чи правильно було визначено новий стратегічний курс підприємства?

— Гадаю, що так, зважаючи на різноманітність у сільському виробництві. В лютому 1997 року на нашому заводі відбулася міжвідомча технічна рада. Внаслідок чого було затверджено концепцію, висунуту ХТЗ, про створення в Україні всієї низки машин для сільського господарства. Можу сказати, що до свого 70-річчя ми завершуємо цю програму, створивши останній трактор потужністю в 240 кінських сил. Так, ми розробили, випробували і поставили на серійне виробництво машини, нагадаю, за власний кошт, без будь-яких серйозних інвестицій, яких раніше в країнах СНД узагалі не було. Сьогодні ми випускаємо міні-трактори з новим дизельним двигуном, розробленим на заводі імені Малишева. Це перша серія, від 10 до 20 к.с. Друга — до 40 к.с., представлена також кількома машинами найрізноманітнішого призначення, але передусім для невеликих фермерських господарств, з використанням їх на різних сільськогосподарських роботах, а також в інших галузях. Не менш привабливі різні трактори потужністю до 60 к.с. Нішу до 100 к.с. займає Південмаш. А розроблений нами цілком оригінальний ХТЗ-100 успішно може замінити відомий трактор кишинівського виробництва для обробки технічних культур. Але для того, щоб поставити його на серійне виробництво, потрібні неабиякі кошти. Для цих же цілей є й кілька типів інших тракторів потужністю до 160 к.с, які комплектуються двигунами російського, білоруського чи німецького виробництва. Такий підхід дає змогу успішно поставляти трактори до будь-яких регіонів. Принцип «замовник завжди має рацію» для нас уже став своєрідним законом. Відома серія ХТЗ-170, на мою думку, — блискуче рішення технічного завдання також з установленням на ці машини різних двигунів залежно від попиту замовника. Одна з останніх розробок — ХТЗ-17022 — має не тільки найсучасніший дизайн, а й європейський сертифікат якості. Ми готові його поставляти в усі країни Європи, інша річ, що ніхто нас там не чекає з розпростертими обіймами.

— Кілька років тому ХТЗ було піддано жорсткій критиці «патріотів» за відмову ставити на свої машини двигуни харківського виробництва. Та, як з'ясувалося, з іноземними двигунами трактори краще купують не тільки за кордоном, а й у рідній країні. А що ж вітчизняне двигунобудування?

— Увесь світовий досвід свідчить про те, що в економіці, як і в політиці, немає вічних друзів, є вічні інтереси. Відкрите суспільство має бути відкритим у всьому. І в економіці не в останню чергу. Якщо виробник диктуватиме покупцеві умови, то покупець купуватиме продукцію в іншого виробника. Це непорушні закони, і з ними не можна не рахуватися. Але у зв'язку з цим говорити, мабуть, треба про інше. Харківські заводи двигунів відстали в часі, втратили конструкторську базу. Якщо ми зробили понад 20 модифікацій тракторів, то жодної нової модифікації двигуна за останнє десятиріччя в Харкові не з'явилося. Ми підходили до проблеми так: або рятуємо трактор, або всі гинемо в братській могилі вітчизняного сільгоспмашинобудування. Звісно, ці заводи з часом постануть з попелу. Ми їм допоможемо підвестися на ноги і з задоволенням ставитимемо їхні двигуни на свої трактори. Але спочатку їх треба зробити.

— Петре Прокоповичу, під час нашої розмови ви не раз наголошували на тому, що важливо не тільки створити сучасну, надійну техніку, а й знайти для неї ринки збуту. Які перспективи на майбутнє, якщо це не таємниця фірми?

— Таємниці тут не зробиш, навіть якби й захотів. Ми сподіваємося на прагматизм нового прем'єра, сподіваємося, що буде знайдено схему купівлі таких складних машин, як трактор і комбайн. Прийняття відповідного закону Верховною Радою в першому читанні — уже добрий знак. Проте покладатися тільки на бюджетні гроші не можна. Треба, як і раніше, намагатися залучити до цієї справи банківський капітал. Звичайно, бізнес в українському селі сьогодні через багато причин — ще дуже ризикована справа, хоча водночас і дуже перспективна.

Ми міцно тримаємо позиції на російському ринку, поставляючи туди традиційно дві третини своєї продукції. Конкуренція жорстка. Але ми вочевидь у виграшному становищі, бо свого часу непогано попрацювали, на велику шкоду собі, зате сьогодні маємо найрізноманітніші машини, як то кажуть, на будь-який, навіть примхливий попит. Цілі регіони сьогодні приймають не тільки господарські, а й у деякому сенсі політичні рішення на користь ХТЗ. Бо йдеться не тільки про закупівлю якоїсь партії машин, а й про можливості уніфікації багатьох вузлів на машинах різного призначення, становлення сучасної ремонтної бази.

Приємно відзначити й те, що наша продукція останнім часом надійно «застовпилася» на тих ринках, де її раніше взагалі не було. Йдеться передусім про Узбекистан, Туркменистан і, як я вже казав, Казахстан. Ми працюємо нині з Іраном, Іраком, нас цікавить величезний ринок Китаю. Але Схід, як відомо, — справа тонка і не все там вирішується так швидко, як того нам хотілося б. Добрі контакти встановлюються з багатьма країнами Африки. Як і раніше, сильними залишаються торговельні зв'язки з Південною Америкою. Одне слово, за найтяжчого фінансового становища на заводі ми активно утримуємо традиційні ринки і намагаємося бути присутніми на ринках потенційних, на шкоду, можливо, всьому.

Так, якоюсь мірою я, як директор, мабуть, винен перед колективом, бо поставив останню крапку в рішенні адміністрації заводу віддати за часів розброду і коливань перевагу перспективі, а не тимчасовій вигоді. На сьогодні в нас ще є проблеми в зарплаті, але й — цінний технічний заділ, і він обов'язково віддячить нам сторицею. А тому — особлива турбота про кадри, про фахівців, про майбутню зміну. Ми зберегли цехи виробничого навчання. Не зрікаємося заводських дошкільних установ. Не тільки утримуємо на балансі, а й постійно розширяємо молодіжну базу відпочинку. Особлива гордість — залучення багатьох тисяч дітей до нашого Палацу культури, щоб вони інтелектуально, фізично розвивалися, а не байдикували на вулиці. Ми, попри фінансові проблеми, як і раніше, направляємо дітей своїх працівників до вищих навчальних закладів. Вони опинилися не в рівному становищі з чадами багатих батьків, але діти не повинні через це страждати. В різних вузах навчаються майже 200 наших посланців, 400 молодих фахівців працюють уже на заводі, тож проблем з кадрами не буде. Ми навіть створили на підприємстві жіночу раду, щоб убезпечити наших робітниць від зайвих навантажень, стимулювати їх, чи що, більше уваги приділяти сім'ї, продовженню роду людського. Діти, молодь — це майбутнє. І нашого підприємства, і країни.

Микола КОСИЙ.

Харків.

ХТЗ-17022 має європейський сертифікат якості

Маяк увімкнено

(Початок на 1-й стор.).

Незважаючи на це несподіване формулювання, прийняте всупереч позиції Моніторингового комітету, члени української делегації одностайні: наступного січня моніторинг не припинятиметься. «Якщо Україна виконає формальні зобов'язання, взяті під час вступу до РЄ, то з формальної, знову-таки, точки зору, це є абсолютно достатнім для того, аби припинити моніторинг і далі здійснювати постмоніторинговий діалог, — вважає Василь Костицький. — Але я беруся стверджувати, що питання про зняття нагляду постане тільки після парламентських виборів». Схожу думку має і Леонід Косаківський: «Сам дух резолюції і рекомендації свідчить про те, що тестом на відданість України демократичним цінностям будуть наступні парламентські вибори. Помітно, що дві тези домінували на нинішній дискусії. Перша: потрібно не лише ухвалювати закони, а й виконувати їх; друга: дуже важливими для оцінок ПАРЄ будуть майбутні вибори».

Те, що раніше квітня наступного року говорити про якісь радикальні зміни у відносинах ПАРЄ і України завчасно, — не новина. Несподіванка нинішнього голосування в іншому: асамблея пішла проти волі доповідачів Моніторингового комітету і погодилася на поправку, деякі автори якої вже давно викликають у ПАРЄ стійку алергію. Чому так сталося?

— Треба зважити на те, що в ПАРЄ з'явилося дуже багато представників з пострадянського простору. В їхніх країнах справи з демократією не надто добрі, й тому вони, захищаючи Україну, рятують водночас і себе, бо до них можуть бути ще більші претензії, — вважає член української делегації Леонід Косаківський.

Справді, у приватних розмовах делегати асамблеї кажуть про створення такого собі «міні-СРСР» в стінах ПАРЄ. І, мовляв, кругова порука представників пострадянських країн у всій красі проявилася саме під час голосування з нашого питання. Це, до того ж, наклалося і на зростаючу байдужість щодо України з боку представників центрально- і західноєвропейських держав. Тут важко заперечити. Надто помітно, що українські поправки, спрямовані на пом'якшення ухвалюваних ПАРЄ документів щодо Києва, традиційно мають співавторами насамперед російських, грузинських, азербайджанських депутатів. Наприклад, ухвалене нині асамблеєю «сенсаційне» формулювання було запропоновано Олександром Біловолом, Романом Зваричем, Василем Костицьким, Наїрою Шахтахтинською та Гюлтакін Хаджієвою з Азербайджану й росіянином Дмитром Рогозіним. А представляв і обгрунтовував поправку саме Рогозін, голова міжнародного комітету Держдуми РФ — відомий, до речі, своїми не надто дружніми щодо України заявами. Цікаво також, що єдиним, хто виступив проти ідеї залучення зарубіжних фахівців до розслідування «справи Гонгадзе», був ще один «друг» України — Володимир Жириновський.

Кореспондент «ГУ» поцікавився в голови Українського Народного Руху (який у нас вважається проєвропейською партією) Юрія Костенка, чи не бентежить його така суперечлива підтримка. Виявляється, ні. «Українська делегація і з російськими депутатами, і з представниками інших європейських країн, — сказав він. — Тут не можна провадити таку лінію, що, мовляв, за нас голосували лише представники держав «нерозвиненої демократії». Багато хто по-іншому починає дивитися на Україну. Це просто результат знань, які члени ПАРЄ здобули під час обговорення ситуації в Україні».

Хоч би як там було, а ухвалені ПАРЄ документи справді зважені, об'єктивні і, можна сказати, корисні. Глава української делегації Борис Олійник назвав їх «оптимальним варіантом рішення щодо України». Справді, тепер ті, кому муляв моніторинг, можуть милуватися світлом в кінці тунелю. Маяк увімкнено, справа — за конкретними діями. Це, безперечно, підштовхне Київ до завершення виконання решти зобов'язань законодавчого характеру. Водночас резолюція ПАРЄ аж ніяк не означає припинення моніторингу після цього довиконання. Асамблея має намір лише обговорити такі перспективи. А результат обговорення залежатиме і від перебігу передвиборної кампанії, і від стану свободи слова та функціонування ЗМІ, і від розгляду «справи Гонгадзе»...

Найпевніше, така дискусія відбудеться у квітні наступного року.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.
Страсбург.

Фотофакт

Китайська жінка продає на ярмарку розмальовані керамічні фігури кроликів — популярних фольклорних героїв.

Фото АП.

Королівський подарунок

75-річна королева Англії Єлизавета II одержала в подарунок від сина Ендрю мобільний телефон. Він пояснив матері, як користуватися цим чудернацьким для Букінгемського палацу апаратом. Єлизавета не користується телефоном прилюдно, але зв'язується з членами родини, коли відвідує маєтки Сандрингем та Балморал. Королева також використовує його, щоб дізнатися результати перегонів.

Викрасти складно, знищити легко

Президент США Джордж Буш ускладнив викрадення літаків і спростив процедуру знищення викрадених лайнерів.

Тим, хто бодай один раз літав до США, знайома процедура «допиту» в аеропорту: «Це ваші речі? Чи самі ви збирали багаж? Чи був присутній хто-небудь, коли ви збирали багаж? Чи залишали ви свій багаж без нагляду?» і т. д. Проте на внутрішніх авіалініях навіть під час перельоту зі Штатів до Канади процедура посадки чимось схожа на «мандрівку» рейсовим автобусом. Внутрішні рейси відміняються, переносяться, і до цього американці ставляться цілком спокійно: шикуються біля спеціальних віконець і перереєстровують квитки на інший рейс або навіть на інший день.

Схоже, ця безпечна картина залишиться в минулому. США виділяють 500 млн. дол. на низку заходів для гарантування безпеки польотів пасажирських літаків і захисту авіалайнерів від нападів терористів. Про це Буш оголосив у четвер у Чикаго. Намагаючися відновити довіру американців до авіапольотів, президент виступив з емоційною промовою, в якій намагався переконати співвітчизників у безпеці рейсів. Як?

Ну, по-перше, у США на авіарейсах буде різко збільшено кількість озброєних охоронців, зокрема у штатському, які літатимуть разом з пасажирами. Крім того, на американських пасажирських літаках зміцнять двері та замки в пілотських кабінах. У пасажирських салонах буде встановлено телекамери, котрі дадуть змогу пілотам спостерігати за всім, що відбувається в літаку під час польоту.

На виділені гроші у США розпочнуть розробку автоматичних бортових радіопередавачів для пасажирських літаків, які не можна від'єднати з пілотської кабіни. Також розпочнуться роботи зі створення принципово нових технологій, завдяки яким авіадиспетчери на землі зможуть взяти на себе дистанційне керування лайнером, що перебуває в повітрі і може опинитися в небезпеці, та посадити його на аеродромі.

По-друге, охорону всіх пасажирських аеропортів на території США здійснюватимуть підрозділи Національної гвардії. У Сполучених Штатах буде запроваджено нові стандарти і вимоги щодо заходів безпеки в аеропортах та аеровокзалах, у тому числі з перевірки пасажирів і багажу, якою займатиметься тепер федеральна влада. Тобто тепер «допиту» і ретельному огляду, якого раніше зазнавали всі, хто в'їжджав до США, буде піддано і бажаючих перелетіти з Вашингтона до Нью-Йорка або Лос-Анджелеса.

За даними американських експертів, загальні витрати на оголошені Бушем заходи можуть становити до 3 млрд. доларів. Передбачено, що для їх фінансування у США буде запроваджено додатковий податок на продаж авіаквитків розміром від 1 до 3 доларів на один політ в один бік.

Крім того, Буш уповноважив двох генералів авіації у разі викрадення пасажирського літака, що загрожує Америці, віддати наказ збити викрадений літак. Глава Північноамериканського оборонного авіаційного командування повідомив газеті «Нью-Йорк таймс»: якщо президент або генерал авіації будуть недосяжні, то рішення про дії стосовно літака може прийняти молодший за званням — генерал-майор авіації, який перебуває у Флориді.

Якою буде реакція американців на запроваджені заходи? Найпевніше, під дією недавнього шоку у зв'язку з терактами — позитивною. Проте хтозна, чи сподобається їм, звиклим до супердемократії, усе запропоноване через два роки, коли забудуться жахи 11 вересня?

Яна СТАДІЛЬНА.

Хроніка. Факти. Події

■ Софія

До Болгарії — з візами

Учора Рада міністрів Болгарії офіційно оголосила про запровадження візового режиму для громадян України, Росії та Грузії. Вартість візи — 53 дол. США, але передбачено пільгові тарифи та умови для працівників транспорту, осіб, які проживають постійно. Дітям до 16 років візи не потрібні.

■ Єрусалим

Кровопролиттям — рік

Ізраїльська поліція різко обмежила доступ до мечеті аль-Акса в Східному Єрусалимі, щоб не допустити можливого кровопролиття у зв'язку з першою річницею палестинської інтифади. Вона розпочалася 28 вересня минулого року. Під час нинішньої, другої, інтифади більш як 800 осіб загинули: понад 600 із них — палестинці, 160 — ізраїльтяни.

■ Вашингтон

Опубліковано знімки викрадачів

Глава ФБР Роберт Мюллер уперше підтвердив, що 19 самогубців, які вчинили напад у Нью-Йорку та Вашингтоні 11 вересня, підтримували зв'язки з організацією бен Ладена «Аль Каїда». ФБР також опублікувало знімки всіх викрадачів літаків з метою отримати інформацію про їх пересування та контакти.

Удар помсти відкладено

Знову спростовано припущення, наче удар по Афганістану неминучий. Як висловився міністр оборони США Дональд Рамсфелд, Америка не рветься в бій. Війна з тероризмом начебто вже розпочалася із застосуванням фінансового та дипломатичного тиску.

■ Багдад

У відповідь на погрози

Військові літаки США і Великої Британії завдали ударів по цілях у забороненій для польотів зоні на півдні Іраку. Ці удари були відповіддю на недавні погрози жителів Іраку.

■ Рим

Берлусконі в компанії з бен Ладеном?

Італійський прем'єр Сільвіо Берлусконі опинився в центрі політичного скандалу після того, як заявив про перевагу західної цивілізації. У відповідь пролунала різка критика його політичних противників в Італії. Один із них порівняв Берлусконі з самим бен Ладеном, заявивши, що обидва вони представляють два боки одного явища — фундаменталізму.

■ Цуг

Депутатів розстріляли в залі засідання

14 осіб загинуло в швейцарському місті Цуг. До будинку, де відбувалося засідання представників кантону, ввірвався невідомий і почав стрілянину з вогнепальної зброї.

■ Анкара

Скасовано смертну кару

Парламент Туреччини проголосував за скасування смертної кари. Рішення прийнято з урахуванням наміру вступу країни до ЄС. Проте в статті, яка забороняє смертну кару, міститься застереження, що вища міра покарання може розглядатися в умовах воєнного часу, а також за теракти.

■ Київ

Свято квітів

Сьогодні кияни й гості столиці зможуть потрапити в чарівний світ стародавнього японського мистецтва. Посольство Японії в Україні та товариство «Далекий Схід» запрошують на виставку ікебани школи Ікенобо, яка відбудеться в Українському домі. Як народжується японське диво, продемонструє професор Іто Масао з участю професора Ямади Мідорі — давньої знайомої прихильників ікебани.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств. Фото АП.

Кожен з нас відповідальний за весь світ

Засадами нашого ладу є законність і право, вільна демократія, солідарність, справедливість, людяність і терпимість

Шановні пані і панове, дорогі друзі!

Наступного тижня ми відзначатимемо 11-ту річницю возз'єднання обох частин Німеччини, майже стільки ж існують дипломатичні відносини між Федеративною Республікою Німеччина та незалежною Україною. Достатній привід для того, щоб ще більше присвятити себе темі німецько-українських стосунків. Тож мене особливо тішить, що сьогодні зможу представити вам, читачам газети «Голос України», дві спеціальні сторінки про Німеччину.

Посол ФРН в Україні Дітмар ШТЮДЕМАНН.

Відносини між нашими країнами протягом минулого десятиліття розвивалися плідно. Вони міцно закріплені цілою низкою двосторонніх угод. Уряди обох країн щорічно зустрічаються для проведення широкоосяжних консультацій. І між Україною та Європейським союзом, чиєю невід'ємною складовою частиною є Німеччина, існують угоди й консультаційні механізми, які мають на меті подальше порозуміння та наближення. Тепер час обом сторонам наповнити наявну основу життям. Передусім — у галузі економічної співпраці.

Також важливо пам'ятати й осмислювати нашу спільну історію з усіма її переломними моментами. Цього року виповнюється шістдесята річниця розстрілу євреїв у Бабиному Яру. Саме в час, коли, здається, світові знову загрожують війна й терор, ця подія має бути для нас нагадуванням і пересторогою. Загладити ті страждання, яких завдано німцями або від імені німців, неможливо. Але виплата компенсації колишнім примусовим робітникам нацистської Німеччини, що розпочалася 6 серпня, є важливим сигналом: мораль і відповідальність мусять бути міцно вкорінені в політиці.

Ми, німці, навчилися зі своєї історії. Нам вдалося після війни за допомогою наших колишніх противників створити стабільне суспільство, міцну й квітучу країну. Засадами нашого ладу є законність і право, вільна демократія, солідарність, справедливість, людяність і терпимість. Жахливі терористичні акти, скоєні в Сполучених Штатах Америки 11 вересня, ще раз показали нам, що наш світ і надалі залишається вразливим. Свободу і демократичні права потрібно завойовувати й захищати щодня, в найгіршому разі — всіма засобами, що дозволені міжнародними та багатосторонніми правилами. Проте важливішою є щоденна поведінка кожної окремої людини. Держава — це не лише політичне керівництво, а й кожен окремий громадянин. Те саме стосується і всього світу як єдиного цілого: ми всі відповідальні за нього, нам усім має боліти серце за розвиток світової спільноти. І тут терпимість і справедливість відіграють вирішальну роль.

Проте повернімося до нашої безпосередньої теми німецько-українських стосунків. Співпраця на державному рівні доповнюється густою мережею особистих контактів. Люди подорожують, знайомляться, обмінюються думками й поглядами і повертаються збагаченими. Ми попросили деяких українців, що побували минулого року в Німеччині, записати свої враження. Йдеться про досвід, накопичений у зовсім різних галузях: Олег Климчук довідувався про альтернативні технології виробництва енергії, Валентина Грицук відвідала театральний фестиваль у Берліні і подивилася низку найкращих вистав німецькою мовою. А вчителі й учні київської школи № 239 у рамках обміну школярами познайомилися зі щоденним життям німців. Певно, що ці приклади не дуже показові, але вони дають уявлення про ширину спектра наших контактів. Можливо, вони спонукатимуть вас більше зацікавитися Німеччиною.

В усякому разі, бажаю вам, щоб читання цих матеріалів викликало у вас такі імпульси.

Ваш Дітмар ШТЮДЕМАНН, посол Федеративної Республіки Німеччина в Україні.

Враження від Німеччини

«Неймовірні люди, трохи дивні, але це на краще»

Минають роки, найліпші роки юності. І так хочеться, щоб вони запам'ятались на все життя, щоб приємні і незабутні спогади у майбутньому завжди зігрівали серце! Німеччина... Країна, яка стала для мене чимось неповторним у житті. Іноді я питаю себе: чи не сон це був? Чи була насправді ця неймовірна подорож? Але ж була... Сиджу і згадую...

Національні відмінності не заважають цим двом німецьким школяркам товаришувати.

Природу, яка змушує тамувати подих від захвату. Чисті вулиці, ходіння якими приносить лише задоволення. Деякі з цих вулиць вражають своїм історичним минулим, а деякі — просто охайністю. Та насправді ні природа, ні величезні фабрики, котрих немало на території ФРН, ні пам'ятки архітектури не були такими приємними для мого ока, як привітні усмішки людей.

Народ! Ось що є головним у кожній державі. На мою думку, які люди — така і країна. Познайомившись з історією Німеччини і хоча б один раз побувавши в цій країні, можна сміливо казати, що німці — працьовитий народ. І це аж ніяк не єдина їхня позитивна риса. Німці — неймовірні люди, трохи дивні, але це на краще. Вони ніби джерело радісної енергії. Мені було так приємно заходити до магазину й бачити привітного продавця, який з усмішкою та великим задоволенням готовий відповісти на всі мої запитання. В такого продавця неодмінно хочеться щось купити. Прикро усвідомлювати, що таке рідко зустрінеш у моєму рідному місті.

Але що ж це? Цивілізація? Ні, це — цивілізація на вищому рівні.

Мені здається, що німецький народ має пишатися і собою, і своєю державою. Німеччина змогла подолати всі труднощі, які чекали на неї після другої світової війни. Вона знайшла у собі сили досягти вищого рівня життя. Так, це чудова країна, яку населяють чудові люди. Люди, котрі вміють по-справжньому цінувати своє минуле і йти до кращого майбутнього.

Дарина БІЛОЦЕРКІВЕЦЬ, учениця Київської спеціалізованої школи № 239.

«Там деякі будинки «криві», «падаючі»...»

Дорога до Німеччини дуже довга — тисячі кілометрів автобусом! Але побачене варте цього випробування: подорож через три країни збагатила моє уявлення про континент, на якому я живу! Коли українська група прибула до Німеччини, в маленьке місто Монхайм, там на нас уже чекали з нетерпінням. Сердечні привітання, турботливі запитання про наше самопочуття — це було перше, що ми почули від німців. Кожному з нас вручили конверт, де були карта міста, програма перебування в країні, адреси гастгеберів та кишенькові гроші. Майже кожен день приносив нові враження, бо план перебування в країні передбачав відвідання музеїв чи виставок у різних містах.

Кельнський собор.

Кельн та Дюссельдорф — два відомі міста німецької землі. Кельн славиться величезним собором, третім за величиною в світі. Дюссельдорф вражає своєю незвичайною архітектурою та телевежею, що сягає 250 метрів. Мені навіть пощастило побувати на її останньому поверсі.

Чому незвичайна архітектура? Тому що там деякі будинки «криві», «падаючі», а є навіть побудовані цілком із скла. Дюссельдорф — спокійніше місто, аніж Кельн, і тому мені воно сподобалося менше. Кельн, навпаки, людніший і багатий на розваги. Вдягнені в яскраві костюми люди розважають перехожих, за що отримують гроші. Мене дуже вразили художники, які перед Кельнським собором звичайною крейдою малювали ікони — як у соборах на стелі, в такому самому масштабі. Тільки уявіть: іде дощ і такий безцінний витвір мистецтва змиває разом з величезною працею художника! Наприкінці наших екскурсій ми відвідали парк розваг «Phantasieland», де вхопили адреналіну на знаменитих «американських гірках» та на інших екстремальних атракціонах. У нашій програмі були також два дні, які ми провели в колі німецької родини. На знак подяки німцям наприкінці нашого перебування ми влаштували українсько-німецький вечір, де лунали українські пісні в супроводі запальних танців. Як з'ясувалося, німці люблять і розуміють українське мистецтво без перекладу!

А взагалі, як на мене, німці — працьовиті люди з виваженим і розміреним життям. Усі тамтешні будівлі, величезний Кельнський собор збудовано людськими працьовитими руками. Практично всі німці матеріалісти та індивідуалісти. Мабуть, завдяки цим рисам Німеччина сьогодні — одна з найвисокорозвиненіших держав Європи і світу!

Юля ГРИЦЕНКО, учениця Київської спеціалізованої школи № 239.

Планувати життя... на 100 років уперед

«Нашим завданням було показати населенню, що є зовсім інше життя, інший світ — світ високих технологій ...».

Доктор ШМІТЦ-БОРХЕРТ, директор наукового парку в Гельзенкірхен.

Не так багато людей належить до руху зелених, проте більшість хоче жити серед чистого повітря і води, подалі від атомних станцій. Тож у нас була задумка —зібрати на прикладі німецьких земель матеріал про те, як на рубежі XXI століття можна добувати енергію не тільки за допомогою атомних станцій, а й набагато безпечнішими способами, і розповісти про це українському глядачеві на «Новому каналі» у телепрограмі «Спецрепортер». Зазвичай перед такими поїздками є потреба якомога більше прочитати з вибраної теми. Ми проконсультувалися з німецькими і українськими фахівцями з проблем ядерної безпеки, а доктор Бернд фон Зюдов, радник посольства Німеччини, дав мені зо три кілограми наукових журналів про відновні джерела енергії і новітні методи її добування...

Невдовзі була перша маленька приємна несподіванка. Ми звикли працювати самостійно ще відтоді, коли випускали «Обличчя світу». Але цього разу нас звільнили від укладання домовленостей на інтерв'ю, резервування квитків та готелів. Всю підготовчу роботу взяли на себе дві урядові організації ФРН — Гете-інститут та Інтер Націонес (GIIN), які віднедавна об'єдналися. Поїздку запланували на кінець квітня, коли весна вже буяла. Як сказав наш оператор Ілля Гнєдаш, це й добре, бо довші весняні дні дають можливість краще використати денне освітлення. Ступінь підготовки нашого дев'ятиденного відрядження вражав чіткістю і продуманістю до деталей. Такого теплого ставлення ми, відверто кажучи, ще не зустрічали, хоч за останні чотири роки працювали з багатьма найрізноманітнішими організаціями та людьми.

В аеропорту під Бонном нас зустрів працівник GIIN Маркіян Остапчук. Він став нашим провідником і порадником на чотири дні, що ми провели на заході ФРН. Крім програмових зустрічей і зйомок, ми мали з паном Маркіяном коротку екскурсію Кельном, який заклали ще римляни. Також ми використовували вільні хвилини для обговорення деяких тенденцій політичного й економічного життя німців. На сьогодні це —безробіття, реформа системи медичного обслуговування, освіти, війська, ставлення німців до іноземців. Може видатися дивним, але хоча вже минуло понад десять років від дня об'єднання німецьких земель, тема стосунків «Захід—Схід» не сходить з уст громадян і шпальт преси. «Західники» ображаються, коли стає відомо, що федеральний уряд хоче надати чергові кредити на розвиток економіки Сходу, яка відстає. А консервативний Схід боїться й не любить іммігрантів і заробітчан зі Східної Європи та Азії і цим дещо псує імідж Німеччини в Європі. Схід дає також основну масу голосів на підтримку лівих у виборах до місцевих органів влади. А наступного року вже й чергові вибори до бундестагу. Тож думати є над чим.

— За опитуваннями преси у суспільстві сформувалася громадська більшість, яка вважає, що Німеччина має відмовитися від атомної енергетики. Ми мусимо зважати на настрої громадськості, — вважає доктор Люц Мец з Берлінського вільного університету.

Німці не схильні до порожніх балачок, а ще вони вірять у те, що бачать, а не в те, що їм розповідають. Тому по всій країні видно реальні зміни в макро- та мікроекономіці. Наприклад, ті самі закриття нерентабельних копалень і спорудження на їх місці вітрових парків, як у Клетвіці, земля Бранденбург. Гірникам не треба, як нашим, йти походами на Берлін, бо після перекваліфікації за урядові кошти (уряду землі плюс федеральні гроші) вони не залишаються без роботи. Наприклад, обслуговують ті самі вітрові станції. Але німецьке суспільство силами своїх політиків та інженерів уже планує своє життя на... 100 років уперед (я бачив проекти і схеми), коли струм та тепло добуватимуть винятково з вітру та сонячної енергії. Хоч сьогодні частка струму від альтернативних джерел становить дещо менше десять відсотків, це число стабільно зростає.

У столиці ми працювали з іншим представником GIIN Робером Касоном, який майже все життя прожив у Західному Берліні. Нам не потрібно було брати екскурсії, Робер сам показав і чудово розповів про більшість перлин старої та нової архітектури столиці. Берлінці вважають, що церква Святого Миколи є духовним символом їхнього міста. Побутує думка, що у двох її високих шпилях й немалих як на середньовічну споруду розмірах відбивається потяг берлінців до високого, а ще більше — до подвійного. Наприклад, кажуть вони, все розпочалося з міст-близнюків Берліна та Кельна, а закінчилося насильницьким поділом міста на Західний та Східний Берлін.

Сонячна установка для нагрівання води. Берлін.

Відчувається, що найбільший довоєнний мегаполіс Європи, який вже на той час мав 6 мільйонів населення, знову перетворюється на потужний політичний і культурний осередок. Сюди хочеться приїжджати. Берлінці можуть видатися неприязними через свою стриманість, але це помилкове враження. Вони легко вступають у розмови, полюбляють жартувати, проте в ті дні з тривогою сприймали вісті з України. Німецькі підприємці і політики покладали значні сподівання на економічні та соціальні реформи в Україні, а у Києві в той час саме вирішували долю уряду Віктора Ющенка. Теплі враження залишила зустріч з представником МЗС Німеччини пані Сабіною Зайдлер і паном Клаусом Брамбахом з відділу преси та інформації уряду ФРН. Ми мали майже годину дружню розмову за пивом і відчули особисто, що Україна потрібна Європі, потрібна як держава і народ-партнер. Ми бажані, але, будьмо відвертими, нам ще потрібно набратися терпіння і попрацювати над собою. В історії наших народів, крім прикрих сторінок, є й приклади гарної співпраці. Сьогодні закладаються умови для нашого діалогу на наступні десятки років, варто лише уважніше прислухатися один до одного — й багато проблем буде розв'язано. А перспективи — і економічні, й політичні — справді величезні. На закінчення господарі побажали, щоб якомога більше людей, особливо молоді, приїжджало щороку до Німеччини запозичувати досвід чи просто на відпочинок. Від себе зауважимо, що це таки варто зробити.

Олег КЛИМЧУК, Ілля ГНЄДАШ. «Новий канал». Фото Олега КЛИМЧУКА.

Зустріч із Ладою

Минулого року в Мюнхені мені спало на думку: наша древня поганська богиня Лада, яка опікується порядком у суспільстві, давно оселилася в Німеччині й має там всю повноту влади, а про наших державотворців геть забула. Друге побачення з Німеччиною, що відбулося на театральному фестивалі «Берлінські театральні зустрічі» в травні цього року, трохи заспокоїло, адже будівельний майданчик Берліна схожий на київський. Не завжди варто боятися хаосу, бо хаос руйнації і хаос будівництва — то різні речі. Дві столиці — Берлін і Київ — покликали могутню богиню, аби вона врешті навела лад після червоної орди. І ця відбудовча діяльність вселяє в душу оптимізм, адже обіцяє комфортне майбутнє.

Маттіас ШОЙРІНГ в ролі Густава Грюндгенса, та Карін КЛЯЙН у ролі Мефістофеля у спектаклі «Хрома або Підручник з кольорознавства для хамелеонів» в Дармштадському державному театрі (постановка Томаса Крупи).

Майбутнє українського театру не уявляється таким само затишним, як майбутнє німецького. Адже сьогодні наш театр є забутим пустирем, на якому окультурені квіти виростають хіба що з героїчного подвижництва його діячів, а ще — за сприяння міжнародних культурних фондів та центрів (принагідно згадаю найактивніший з них — Гете-Інститут). Фестиваль у Берліні, на якому віддзеркалюється тамтешній стан справ у сфері театру, познайомив з Ладою, а також змусив замислитися про ту бездоню проблем українського театру, які сьогодні без неї, Лади, спостерігаються. І проблема фінансова, між іншим, не є основною. Маю на увазі театр як державну інституцію, а не як сферу діяльності талантів, де вряди-годи мусить з'являтися цікава творча особистість.

У державній машині Німеччини театр постає важливою системою, світоглядна незалежність якої, імпровізаційність та інші свободи, що притаманні мистецтву, запрограмовані вже від початку. А тому сцена виносить на поверхню суспільної свідомості найгостріші, найболючіші питання. Можливо, щоб вони не накопичували свій потенціал десь у підпіллі підсвідомого народу і не видавали його на поверхню у формі деструктивних соціально-політичних рухів. Оця суспільна швидкість реакції неможлива без сучасної драматургії.

Відсутність сучасної української драматургії в контексті «Берлінських театральних зустрічей» — фестивалю, що є оранжереєю для драматургів та режисерів — пояснюється дуже просто: драматургів у нас не культивують у вузах, при театрах, на фестивалях тощо, як це заведено в Західній Європі.

Крім перегляду й обговорення вистав (зокрема й за творами молодих авторів) на цьому фестивалі є ще й «Ринок п'єс». Він презентує у формі сценічних читань нові, часто ще не опубліковані твори — як, наприклад, «Супермаркет» Вернера Фрітша та його дружини Ути Акерманн. Дія відбувається в магазині, побудованому нещодавно на місці колишнього концентраційного табору, сюжет невигаданий — реальний магазин порожніє у зв'язку з протестами громадськості.

Одна з вистав фестивалю «Chroma», що поставлена за твором Фрітша, теж відображає найболючіші для останнього століття питання злочинів проти людяності та роль у цій справі популярного образу Мефісто — роль його, до речі, тут відведено жінці. Виставу Томаса Остермаєра «Паразити», яку гості фестивалю чекали з особливим нетерпінням через скандальний характер попередніх постановок молодого режисера, теж поставлено за твором молодого (майже юного) німецького драматурга Маріуса фон Маєнбурга, що вже досить відомий в Європі. П'єса несподівано поєднує вічну тему «маленької людини» з її сірими побутово-сімейними проблемами з не менш вічною темою гріхопадіння людини через міфологічного Змія.

Згаданий фестиваль, що відбувся вже тридцять восьмий раз і є одним із 400, які існують нині в Європі, фестиваль, на який український критик в моїй особі потрапив уперше тільки тому, що цьому посприяло посольство Німеччини в Україні, — він нагадав ще й про проблеми нашої театральної критики. Яка, всупереч багатьом випадковим контактам з іноземними журналами, театрами чи фестивалями, виявляється все-таки відірваною від світового контексту.

Акторка Карін КЛЯЙН.

Німеччина вразила своєрідним цілісним національним менталітетом, незважаючи на мультинаціональний колорит такого її культурного центру, як Мюнхен, чи такої солодкої для багатьох іноземців європейської столиці, як Берлін. У німцях Мюнхена і в німцях Берліна є та первозданна, селянська сила, яка гине в українцеві відразу після переселення до Києва. Перетворившись із фермера чи ремісника на знаного інтелектуала, митця, бізнесмена чи політика, німець не втрачає своєї «прапририроди», і це дає змогу йому контактувати з Ладою. Це чи не найважливіше із спостережень про Німеччину взагалі.

А в театрі хотілося б зустрічатися з Ладою не тільки за посередництва мудрих німецьких організаторів театральної справи, а й за допомогою наших. Але спочатку зустріч нашого театру з богинею порядку має відбутися на державному рівні, коли вона подарує владі вміння навести той лад, на який чекаємо.

Валентина ГРИЦУК, театрознавець, журнал «Кіно-Театр».

Не можна довго обдурювати всіх

Аномалії

(Початок на 5-й стор.).

Мешкають вони у Чернігові. А працюють хто де. Хоча є акціонерами ВАТ «Торговий центр «Дружба». «Колишніми» більш як півтисячі працівників прилавка колись найвідомішого в країні ТЦ стали після його приватизації.

Дивно все починалося. Обраний головою правління Василь Чичикало з притаманною йому працездатністю енергійно взявся за перетворення великих планів. За підтримки колективу справи пішли вгору: збільшилися товарообіг, автопарк, торгові площі. Але поступово Чичикало почав віддалятися від акціонерів, не питаючи їх, брав кредити. Без них, звичайно, не обійтися, але він набрав їх стільки, що «Дружба» й понині у боргах, як у шовках.

Колектив висловив недовіру своєму обранцю в квітні 1998-го, коли стало відомо про притягнення його як звинуваченого до кримінальної відповідальності за шахрайство з фінансовими ресурсами та службовий підлог. Не вдаючися в подробиці цієї справи, зазначимо, що Василя Йосиповича так і не було покарано. Стиль керівництва він не змінив.

А тим часом, у рахунок боргів було віддано частину автопарку, з'явилися СП. Зарплата не виплачувалася з 1996 року, і лише сьогодні найнаполегливіші отримують її частково за рішенням суду...

У колективі не стали миритися з діями правління і на одних із робітничих зборів створили ще в жовтні 1998 року ініціативну групу, яку очолила одна з найдосвідченіших працівників торгового центру Ольга Курилко.

— З того часу ми домагаємося проведення загальних зборів, — зазначає Ольга Кирилівна, з якою сьогодні ведуть діалог у коридорах влади, у правоохоронних органах, у банках. Робочу групу, яка бореться за збереження активів ВАТ, що домагаються звітів керівництва та контрольно-ревізійної комісії, визнають усі, крім Чичикала та його команди.

...Нещодавно я побував у Чернігові й зустрівся з Василем Йосиповичем. На початку розмови (а відбулася зустріч на площі біля входу в універмаг «Дружба») він сказав усе, що думає про робочу групу та її керівника. Мовляв, гальмує роботу ВАТ, тому що пише листи у всі інстанції, звідки йдуть з перевірками. Звільнені працівники? Так вони за власним бажанням пішли. Зарплата? Виплачується всім, хто до суду звернувся.

— Чому збори не проводимо? — перепитує голова ради акціонерів (така в нього на той час була посада). — А ви запитайте у представників «Правекс-банку». Це вони зайняли приміщення, не пускають мене в офіс, не дають печатку, документи. А як без них підготуватися до зборів? Так що акціонери хай дякують тепер Міністерству юстиції, судам, які сприяли незаконному «вселенню» в приміщення.

З'ясувалося, як розповідали мені орендатори торгових площ у «Дружбі», приміщення куплено на торгах «Правекс-холдингом». А виставлено воно було ні з того ні з сього, не за волею якогось там недруга. В 1998-му Чичикало взяв 900 тисяч гривень кредиту в «Правекс-банку». Та й не повернув. У заставі, згідно з договором, перебував головний корпус торгового центру — універмаг «Дружба».

— На черзі — «Дитячий світ», інші об'єкти, — переконана Ольга Курилко. — Адже кредити давав не лише «Правекс-банк». Щоб не допустити цього, робоча група ініціювала проведення загальних акціонерних зборів.

І вони все-таки відбулися. Але могли бути легко зірваними, якщо б акціонерам, які підтримували робочу групу, не допомогли своїми діями та голосами

власники акцій із ЗАТ Торгово-енергетична компанія (ТЕК) «Ітера-Україна».

Раду ВАТ переобрано у повному складі. Власники акцій сподіваються, що їхню думку нове керівництво не нехтуватиме. Що рада товариства, очолювана Ольгою Курилко, за підтримки тієї ж ТЕК, розрахується з боргами, помножить активи. Що акціонери керуватимуть торговим центром не тільки де-юре, але й де-факто. Бо тут не дрімають і дар мови не втрачають.

Іван ІЛЛЯШ.

Мал. Анатолія АНДРЕЄВА.

Оголошення

Не зазираючи до турнірної таблиці...

Ліверпульці дуже ревно ставляться до того, як оцінюють їхнє місто. Вони вважають, що воно відоме не тільки як батьківщина легендарних «Бітлз», а має власне обличчя, історію і характер. Є тут чимало навчальних закладів. І серед них дуже авторитетний місцевий університет. До речі, Ліверпуль називають ще англійською Одесою. За веселу вдачу її мешканців, специфічну вимову. Це і зрозуміло, обидва мегаполіси — великі порти.

І все-таки в цьому прекрасному місті багато що нагадує про видатний рок-квартет. Є тут і музей, куди мріють потрапити бітломани різного віку з усіх куточків світу. На одній із магістралей стоїть славнозвісний жовтий підводний човен.

А як нам, хто в юності горів від любові до Джона Леннона, Пола Маккартні, Джорджа Гарісона та Рінго Стара, було любо їхати автобусом славнозвісною вулицею Пенілейн і чути з динаміка одноіменну пісню у виконанні «Бітлз». Поряд разом із тітонькою Мімі мешкав маленький Джон. А от колишній будинок Старів.

У місті є бар Джона Леннона. Але є також паб, котрий має найбільшу популярність. Його назва — «Каверн». Там виступали ідоли молоді 60—70-х років. І сьогодні сюди, мов магнітом,

притягує багатьох знаменитих музикантів.

До речі, віднедавна й аеропорту в Ліверпулі надано ім'я Джона Леннона.

Але тут щиро моляться ще одному богові — футболу. У місцевого «Евертона» прихильників значно менше, ніж у «Ліверпуля». І вболівальники останнього щиро раділи першій перемозі улюбленців у нинішньому циклі Ліги чемпіонів. Шкода, звичайно, що невдахами виявилися наші динамівці.

Ще напередодні матчу сталася приємна несподіванка. На зустріч із журналістами прийшов Валерій Лобановський. Він пообіцяв прийти і на післяматчеву прес-конференцію. Слова він дотримав. І цього разу обійшлися без традиційного коментарю перебігу зустрічі, а одразу почали із запитань.

— Чи святкувала перемогу команда, яка її заслужила?

— Узяв гору колектив — не найгірший в Європі, що має достатньо досвіду. А нашому — півроку, й ви хочете, щоб 20—22-річні легіонери демонстрували дії, здатні перебороти «Ліверпуль»? Підопічні діяли цього разу на всі сто відсотків потенціалу, віддавались боротьбі, за що треба їм лише подякувати. Гадаю, що тільки брак досвіду завадив їм вистояти під тиском господарів. Після московського турніру Співдружності журналісти «висипали» на адресу команди солідну порцію критики. Але я в інтерв`ю російській пресі заувважив: не поспішати з висновками, хлопцям потрібно насамперед відчути один одного. Усі кажуть, мовляв, «Динамо» вп`яте виступатиме в Лізі чемпіонів, який же ще досвід потрібен? Але погляньте, один футболіст — тільки три місяці в колективі, решта — по шість-вісім. Чи можна, запитую, за такий короткий час створити конкурентоспроможну команду? Це — міф. Треба реально оцінювати ситуацію.

Журналістам імпонує аналізувати: тактику, мовляв, не так вибрано. Але немає ефективної або хибної тактики. Колектив має володіти набором тактик і, крім того, їх реалізовувати, чого, на жаль, у Ліверпулі зробити не вдалося. Нині команда не збалансована. А для того, щоб довести її до пуття, потрібен час. Роботи дуже багато. Насамперед треба ретельно вивчити гравця, але як це зробити, якщо він не розмовляє російською? Не можу навіть провести психологічну підготовку.

— Валерію Васильовичу, ви просите зачекати, поки вдасться створити новий колектив...

— Пригадуєте, на своїй першій прес-конференції після повернення, восени 96-го, я сказав, що ми спробуємо створити конкурентоспроможну команду. Але скільки часу на це витратимо, рік, два чи більше, не знаю. Тепер можу сказати так само. На сьогодні наша головна проблема — мовна. Вирішимо її, тоді про щось говоритимемо.

— А чи не через це до стартового складу не потрапляє Ласло Боднар? Подейкують, ніби Ласло відмовляється вивчати російську.

— Ні, він уже вивчає. Однак з ним насправді складно спілкуватися. Угорець тактично не дуже грамотний, він ефективний за атакуючих дій команди, коли є простір. В обороні частенько помиляється. А в такій зустрічі, як оце в Ліверпулі, навіть одна похибка може стати визначальною. А мову вивчає! І не тільки він.

— Чому замінили Черната і Белькевича?

— Коли в Порту зробили лише одну заміну, ви запитували — чому не більше? Чому не «освіжили» склад? Сьогодні кажете протилежне. Планували, що вихід на поле Пеєва і Серебренникова загострить наші дії. Стосовно Черната і Белькевича, то вони зіграли на п'ятдесят відсотків власних можливостей, якщо не менше.

— Чи задоволені Філімоновим? Можливо, було б правильніше надати шанс Реві?

— Олександр — досвідчений воротар, який не раз виступав у матчах такого рівня, за таких «розпечених» трибун. Тому поставили саме його. Наша думка: Філімонов виправдав довіру. Раді за нього, що хлопець поступово стає на ноги. А Рева й сам розуміє, що за браку досвіду йому буде важко стати до такої складної роботи. Проте можливість зарекомендувати себе йому неодмінно надамо. Якби він стояв у Кривому Розі, міг би з'явитися на полі і в Ліверпулі. Однак на гру з «Кривбасом» випустили Філімонова з психологічних міркувань.

— Лише один удар у створ воріт «Ліверпуля» — свідчення нашої слабкості чи надійності ліверпульців?

— І те, й інше. Почнемо з того, що в «Динамо» немає нападників. Є група гравців, які атакують.

— Чи здивували вас англійці?

— Насамперед хочу привітати їх із перемогою, що дала змогу поповнити очковий доробок. Звичайно, ми знали про достоїнства цієї команди, яка за півроку змогла виборити п`ять призів. Ліверпульці ефективно діють на другому поверсі. Вони демонструють універсальний, раціональний футбол, що не стало для нас відкриттям.

— Скажіть, а чи не перекреслила надію на вихід до другого групового раунду друга поспіль поразка?

— Домовився з підопічними, що не зазиратимемо до турнірної таблиці, а діятимемо з максимальною віддачею

в кожному поєдинку.

— То сьогодні команда грала привабливіше, ніж проти «Боавішти»?

— То геть різні поєдинки. Мені сподобалось висловлювання російського тележурналіста у програмі «Вільний удар» на каналі «НТВ+футбол», який вибачився, що помилився з припущеннями щодо потенціалу «Боавішти» — чемпіона Португалії та лідера нинішнього турніру. А що вже казати про «Ліверпуль» — команду європейського рівня, здатну ставити перед собою найвищу мету — навіть перемогу в Лізі чемпіонів.

А от ми такі завдання не ставили і поки що ставити не будемо.

Колега Валерія Васильовича, наставник «Ліверпуля» французький фахівець Жерар Ульє — інтелігентна, комунікабельна людина з приємною доброю усмішкою, скромно стояв у дверях залу прес-конференцій і уважно все слухав. А потім, відповідаючи на запитання місцевих та українських репортерів, сказав, що його команда діяла чудово. Особливо надійно в захисті. І мала чимало нагод забити.

— Сьогодні ми обіграли ще одну з європейських футбольних легенд. Але нинішнє «Динамо» (Київ) — молода команда, — прокоментував він. — У її складі я побачив кілька перспективних виконавців, які згодом можуть стати класними футболістами.

— А чи готувалися спеціально до поєдинку з киянами?

— Ні. Ми однаково працюємо перед кожною зустріччю. Наші гравці, одягаючи червону футболку «Ліверпуля», готові всього себе віддати за свій клуб...

Скажу відверто, я позаздрив прихильникам цієї команди. І з'явилася крамольна думка, що наші гравці більше думають про те, як засвітитися в Європі і бути проданим у якийсь заможний колектив. Доки вони не віддаватимуть себе заради «Динамо», як ото гравці «Ліверпуля», нам важко буде ставити високі цілі. Між іншим, продавці клубного магазину в центрі міста поділилися з нами незвичною інформацією: до них удень завітали двоє динамівців і замовили собі... футболки «Ліверпуля» з написами своїх прізвищ на спині. Прихильність із дитинства чи, може, щось інше.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Ліверпуль-Київ.

На знімках: у воротаря господарів, поляка Єжи Дудека, було не так уже й багато роботи, а от Олександр Мелащенко міг його принаймні раз дуже засмутити; Валерій Лобановський спілкується з журналістами.

Фото Володимира ТИМЧЕНКА (ФК «Динамо»).

Дякуємо динамівському клубові за допомогу в організації цієї публікації.

У номер

Події та результати

■ Велоспорт (трек)

Антверпен (Бельгія). Золоту медаль чемпіона світу у перегонах переслідування на чотири кілометри виборов 27-річний харків'янин Олександр Симоненко. Вітаємо чемпіона!

■ Волейбол

Чемпіонат Європи-2001. Жінки. Україна — Німеччина. 3:1. Наші дівчата ввійшли до квартету найсильніших. І сьогодні у півфіналі зустрінуться з росіянками, які на цьому турнірі не програли не тільки жодного матчу, а й партії!

■ Фехтування

На етапі Кубка світу, що відбувся у Братиславі (Словаччина), харків'янин Олександр Горбачук став бронзовим призером у змаганні шпажистів.

■ Футбол

Відбулися матчі-відповіді 1/64 фіналу розіграшу Кубка УЄФА. Порадували футболісти київського ЦСКА, які в Белграді зіграли внічию (0:0) з місцевою «Црвеною Звездою». Нагадаємо, що вдома кияни виграли — 3:2. У наступному колі підопічні Олега Кузнецова зустрінуться з бельгійським клубом «Брюгге».

Донецький «Шахтар» виграв у софійського ЦСКА — 2:1 (Зубов, 32, Воробей, 51 — Деянов, 90). Однак далі підуть болгари, які вдома перемогли — 3:0.

Припиняє виступи і «Дніпро», який поступився у Флоренції «Фіорентині» — 1:2 (Слабишев, 87 — Адані, 75, Кьєза, 76). У Дніпропетровську в першому поєдинку було — 0:0. Фахівці і журналісти відзначають гідну гру українського клубу.

Як відомо, 6 вересня в Хожуві відбудеться матч відбіркового турніру чемпіонату світу-2002 між збірними Польщі та України. Наставник поляків Єжи Енгель уже назвав прізвища кандидатів на цей поєдинок. На відміну від української команди у польській «кадрі» переважна більшість — «легіонери».

Отже, воротарі — Єжи Дудек («Ліверпуль», Англія), Адам Матисек (без клубу); оборонці — Томаш Клос («Кайзерслаутерн», Німеччина), Яцек Бонк («Ліон», Франція), Томаш Вальдох, Томаш Хайто (обидва — «Шальке-04», Німеччина), Михал Жевляков («Мускрон», Бельгія), Марек Козьминський («Бреша», Італія), Яцек Зелінський («Легія»), Маріуш Кукелка («Аміка»); півоборонці — Бартош Карван («Легія»), Петр Сверчевський («Марсель», Франція), Томаш Здебель («Генчлербірлігі», Туреччина), Аркадіуш Бонк («Полонія»), Яцек Кжиновек («Нюрнберг», Німеччина), Томаш Ржаса («Фейєноорд», Нідерланди), Томаш Іван («Гроцлін»), Родослав Калюжний («Енергі», Німеччина); нападники — Еммануель Олісадебе («Панатінаїкос», Греція), Павел Кришалович («Айнтрахт», Німеччина), Марцин Жевляков («Мускрон», Бельгія), Радослав Гілевич («Тіроль», Австрія), Анджей Юсковяк («Вольфсбург», Німеччина).

Якщо для поляків цей поєдинок не має турнірного значення, бо вони вже здобули путівку на фінал чемпіонату, то для підопічних Валерія Лобановського він вирішальний. Адже нам на п'яти наступають білоруси, які того самого дня зіграють у Кардіффі проти збірної Уельсу.

У Києві добігає кінця кваліфікаційний турнір чемпіонату Європи-2002 серед 16-річних юнаків. Учора на стадіоні «Динамо» внічию (3:3) зіграли збірні Італії і Туреччини (Альберті, 20, 22, Пелеччіа, 75 — Баталья, 31, у власні ворота, Альмиш, 68, Зенгін, 77). Нагадаємо, що збірна України свій перший матч виграла в італійців (2:1). А сьогодні відбудеться вирішальний матч за путівку на фінальний турнір: Україна — Туреччина. Нашу команду задовольнить навіть нічия. Отже, приходьте сьогодні на НСК «Олімпійський», де о 16.30 розпочнеться цей поєдинок (вхід вільний), і підтримайте команду Павла Яковенка!

У ці дні відбудуться матчі 12-го туру чемпіонату України. Сьогодні — «Поліграфтехніка» — «Закарпаття» (початок о 17.00), «Металург» (Маріуполь) — «Металург» (Донецьк) (16.00), «Металург» (Запоріжжя) — «Металіст» (17.00); завтра — «Шахтар» — «Кривбас» (18.00), «Дніпро» — «Карпати» (17.00), «Таврія» — ЦСКА (17.00), «Динамо» — «Ворскла» (19.00).

До речі, вже продаються квитки на матч Ліги чемпіонів «Динамо»—«Ліверпуль», який відбудеться на НСК «Олімпійський» 16 жовтня.

В.Б.

Тепер на шляху ЦСКА — бельгійський «Брюгге»

А я роблю так

Біліше за сніг

Від частого прання пелюшки, підгузки жовтіють. Є дуже простий, хоча й незвичайний, спосіб, щоб зберегти їхню білизну.

Намочіть пелюшки, густо намильте їх господарським милом і опустіть у тазок зі слабким розчином марганцівки. Простежте, щоб розчин повністю покривав білизну. Потримайте 20 хвилин у воді, потім прополощіть, викрутіть і висушіть. Ефект несподіваний — пелюшки засяють білосніжною чистотою.

Любов ДІДЕНКО.

Тростянець Сумської області.

Це цікаво

Не тільки смачна приправа

Крім того, що хрін використовують у кулінарії як смачну приправу до м'ясних страв, він має ще й відхаркувальні, сечогінні, сокогінні, жовчогінні, протимікробні та кровоочисні властивості. Адже в корінні хріну містяться білки, жирне масло, смоляні речовини, вітаміни С та Р, амінокислоти, крохмаль, ефірні масла, мікроелементи. Такий скарб активізує діяльність шлунку та кишечнику, знижує цукор у крові, збуджує апетит.

Його можна застосовувати зовнішньо як компреси та примочки при радикуліті, болях у суглобах, плевриті, запаленні скелетних м'язів, головних болях, ранах, виразках. Коли болить голова, хріном з оцетом змазують хворі місця або нюхають. Зубний біль, тонзиліт, ангіну лікують водним розчином хріну. Як кровоочисне можна застосовувати сік хріну з медом чи цукром (1:1) по 5 мл 3 рази на день.

М. СНІЖКО.

Херсон.

Народний календар

Вересень пахне яблуками, а жовтень — капустою

30 ВЕРЕСНЯ — Віри, Надії, Любові та їхньої матері Софії. Цього дня жінки не починали будь-якої важливої роботи.

1 ЖОВТНЯ — Ярини. Цей день ще називали «журавлиним літом». Якщо на Ярини відлетять журавлі, то через два тижні чекай морозів; а як затримаються — зима раніше, ніж на Афоню (18.11.), себе не покаже.

2 ЖОВТНЯ — Трохима. Цього дня хлопці й дівчата обирали одне одного. На Трохима не проходить щастя мимо — куди Трохим, то й воно за ним.

3 ЖОВТНЯ — Дениса. Північний вітер — на холод, південний — до тепла, західний — на мокречу, а східний — зимно, але сонячно.

4 ЖОВТНЯ — Кіндрата. Різкий північно-східний вітер — на холодну зиму.

5 ЖОВТНЯ — Фотія. Якщо листя з берези ще не опало, то сніг ляже пізно; коли ж дерева звільнилися, то наприкінці січня буде тривала відлига.

Прикмети жовтня

- Листя падає на землю «долілиць» — на врожай.
- Ворони вмостилися на нижніх гілках дерев — бути негоді й вітрові.
- Якщо восени сіренький ранок — жди ясного дня.

Фото з конверта

— Ходять, дивляться... А тут горло пересохло, ри-и-ибки хочеться!

Фото Ю. ПАВЛЕНКА.
Київ.

Посміхніться!

І чого він кричить

Теплохід проходить повз невеликий острів в океані, на якому бородатий чоловік щось кричить, відчайдушно розмахуючи руками.

—Хто це? — запитує пасажир капітана.

— І гадки не маю. Щороку, коли ми тут проходимо, він так само божеволіє.

Світлана РОСС.

Черкаси.

Хочеш — вір, хочеш — не вір

Не даруйте голки і шпильки

- Зберігати в хаті розбитий посуд — накликати нещастя.
- Шпилька, що лежить вістрям до тебе, — до прикрості.
- Даруючи людині голку або шпильку, спочатку злегка вколіть її.
- Розбити глек — до благополуччя, пляшку — до біди, чарку — п'яному бути.
- Грає сонце на стіні в будинку — до радості.
- Наступити на чужий слід у дорозі — до невдачі.
- Квіти добре ростуть у хаті — не до добра.

Косметичка

Підживіть волосся травами

Часто лускату шкіру плутають з лупою і неправильно лікують це захворювання. При ньому так само виділяються білі тонкі скупчення відмерлих кліток шкіри, які відшаровуються, відпадають. Шкіра червоніє, зудить, стягується, волосся тьмяніє. Причиною такого захворювання може бути погано змитий шампунь або використання неякісного шампуню, частіше — спадковість, стрес, нестача секрету сальних залоз, нестача вітамінів, атмосферні впливи.

Щоб позбутися лускатої шкіри, вибирайте зволожуючі шампуні й кондиціонери з екстрактом трав заспокійливої дії, які поновлюють вологість шкіри. Але передусім варто звернутися по пораду до лікаря.

Астрологічний прогноз

на 1—7 жовтня 2001 року

Подій буде багато, і якщо вони вас зачеплять, то принесуть серйозні зміни в житті.

ОВЕН. Цього тижня можуть з'явитися труднощі у спілкуванні, у висловлюванні своїх думок та ідей, проблеми в навчанні. Напружені контакти з літніми людьми або людьми, старшими за званням і становищем. Поїздки здійснюватимете не з власних міркувань, а внаслідок обставин.

ТЕЛЕЦЬ. Відчуватимете нестачу творчої енергії, апатію, невпевненість, фізичний дискомфорт. У цей час можуть статися майнові та фінансові втрати, продавати нерухомість невигідно. Будь-які поїздки краще відкласти.

БЛИЗНЮКИ. Відчуватимете потребу в усамітненні для обмірковування подальших кроків. За фінансові справи цього тижня краще не братися, зокрема з чужими грошима, не брати (і не давати) у борг, у кредит, особливо великі суми.

РАК. Цього тижня імовірні численні турботи. а також труднощі, пов'язані з поїздками, подорожами, інтелектуальною діяльністю. Відчуватимете невдоволення всім навколо і собою.

ЛЕВ. Відчуєте хистке становище на роботі, стосунки із співробітниками і підлеглими можуть змінитися. Імовірно, наполегливо шукатимете роботу. Буде важко виробити підхід до реалізації задуманого або знайти гідні засоби.

ДІВА. Наразитесь на перепони у здійсненні поточних завдань. Але щоб досягти хоч чого-небудь, вам треба буде пройти через деякі випробування. Ваші нові дружні зв'язки можуть стати на перешкоді у ваших справах.

ТЕРЕЗИ. Ваша інтелектуальна діяльність буде пов'язана з труднощами. Ймовірні проблеми під час складання іспитів. Складнощі в організації поїздок. Та, виявивши наполегливість, ви зможете розв'язати майнові, побутові, сімейні питання. Житлові проблеми можуть спричинити конфлікти в сім'ї.

СКОРПІОН. Фінансові питання, рішення яких відкласти не вправі, через затримки, перешкоди можуть призвести до втрат. Імовірні проблеми з борговими зобов'язаннями або з перевірянльними і фінансовими організаціями. Можете потрапити в залежність від різних зв'язків із закордоном.

СТРІЛЕЦЬ. Цей тиждень важкий для спілкування з подружжям або з діловими партнерами. Необдумана поведінка може призвести до розриву будь-яких стосунків. Розлад у стосунках, розбрат, розподіл спільної власності.

КОЗЕРІГ. Ваша надмірна особиста активність, наполегливість, бойовитість можуть призвести до того, що діятиме за першим, майже інстинктивним спонуканням, про що потім жалкуватимете.

ВОДОЛІЙ. Цього тижня можете домогтися визнання, поваги, якщо організуєте себе, виявите дисциплінованість і терпіння. Особливої уваги з вашого боку потребують діти, спілкування з ними буде нелегке.

РИБИ. Цього тижня імовірне погіршання стосунків з родиною або батьками через нестриманість або через важкі сімейні зобов'язання. Операції з нерухомістю не дадуть вам прибутку. Ремонт або будівництво житла, інших приміщень можуть затягнутися.

Малий бізнес

Усмішка з конверта

Надія Іванівна вирішила зайнятися малим бізнесом. А чому б і ні? Тепер усі, на кого не поглянь, стали бізнесменами. Торгують, чим завгодно. Ринкові ж відносини на те! Напекла й вона пиріжків із сиром, і послала сина, щоб їх продавав.

Узяв Сергій кошика з пиріжками і прилаштувався біля входу на ринок. Невдовзі поруч із ним примостився ще один бізнесмен, за віком, мабуть, чи не рівня Сергієві. Хлопці розговорилися. Виявилося, що звати Юрком і він також прийшов продавати пиріжки, тільки з капустою.

Покупців на їхній товар чомусь не було. Чи ціна не влаштовувала, чи зовнішній вигляд був неконкурентоспроможним. А, скоріше за все, тому, що тепер без реклами нічого не купиш і не продаси. А може, всі були ситі і ніхто їсти не хотів.

Просиділи молоді бізнесмени годин зо дві, і їм самим їсти захотілося.

— Знаєш? — каже Сергій до Юрка, — чув я від одного мудрого чоловіка таку приказку: «То не товар, що лежить, товар те, що біжить». Є в мене гроші, саме стільки, скільки коштує один пиріжок. Давай для почину я в тебе куплю.

Продав Юрко товаришеві по бізнесу одного пиріжка і з заздрістю дивився, як він його наминає. А в самого аж слина з рота потекла. Коли той з'їв, а Юрко тепер мав за що купити, він звернувся до Сергія:

— Тепер ти мені продай свого пиріжка. І я з'їм.

Покупка відбулася, і вже Сергій із заздрістю дивився, як Юрко смакує. І коли той облизав губи, купив у нього пиріжок знову. Потім настала черга Юрка. Купуючи один у одного, вели торгівлю доти, поки почало вечоріти, а в обох продавців майже спорожніли кошики. Останнім купив і з'їв пиріжка Сергій... Можна було повертатися додому і похвалитися матерям, як їм добре торгувалося.

І тут... бізнесмени збагнули, що в них немає ні товару, ні виторгу. Крім грошей на один пиріжок, який і залишався у Сергія. Стенувши плечима, Юрко, розгублено сказав:

— Як таке могло статися? Ми ж пиріжки поїли не задарма, а купували один у одного за гроші. Куди ж вони поділися?

А й справді — куди?

Феодосій ЛУЗАН.

Київ.

Ідуть жінки у велику політику

Цими днями відбудеться перший випуск школи жіночого громадсько-політичного лідерства «ПоДія». Як зазначила на пресконференції голова Всеукраїнського народно-демократичного об'єднання «Дія» Тетяна Кондратюк, головна мета навчального закладу — надати жінкам необхідних знань та навичок лідерства. Аби вони могли себе реалізувати у політичній та громадській сфері. Школа сприятиме формуванню жіночої еліти, збільшенню представництва слабкої статі у різних гілках влади. Адже сьогодні до Верховної Ради обрано лише 14 жінок.

Варто зазначити: своїми знаннями, політичним та життєвим досвідом зі слухачками школи поділилися відомі політики: Леонід Кравчук, Валерій Пустовойтенко, Наталія Вітренко, Ярослава Стецько. До речі, деякі з випускниць «ПоДії» планують спробувати свої сили і позмагатися з чоловіками на наступних парламентських виборах.

Юлія ШЕЙКО.

Редактор номера Віталій СУДДЯ.
Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Людмила КОХАНЕЦЬ, Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.
Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 150000.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України».

Зам. 0311176.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 446-91-37, 441-89-34, 441-89-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний; reklama@golos.com.ua — відділ реклами; let@golos.com.ua — відділ листів; foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій
Internet: http://uamedia.visti.net/golos

Засновник і видавець – Верховна Рада України